

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
 AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
 Megjelenik egyelőre hetenként egyszer: vasárnap

<p>OMGE évi tagsági díj:</p> <p>Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak</p> <p>200 holdig ... 15 pengő 500 " ... 30 " 1000 " ... 60 " 2000 " ... 90 " 3000 " ... 120 " ezen felül ... 150 "</p> <p>Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P Egyéb tagok részére évi tagdíj ... 10 " OMGE postatakarékpénztári esekkszáma száma: 10,399</p> <p>Lappótdíj OMGE-tagoknak: Negyed évre 6 pengő, fél évre 11 pengő, egész évre 20 pengő</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt A kiadásért felelős: Mutschenbacher Emil dr., az OMGE ügyvezető-igazgatója</p> <p>Felelős szerkesztő: Rothmeyer Imre Társszerkesztő: Dörsehug Tibor</p> <p>Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-954 Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: 189-932</p>	<p>Előfizetési árak: „Rádiós gazdasági előadások” című füzettel együtt</p> <table border="1"> <tr> <th>Belföldre</th> <th>Külföldre</th> </tr> <tr> <td>OMGE tagoknak:</td> <td>OMGE tagoknak:</td> </tr> <tr> <td>Negyed évre ... 6 pengő</td> <td>Negyed évre ... 6 pengő</td> </tr> <tr> <td>Fél évre ... 11 "</td> <td>Fél évre ... 15 "</td> </tr> <tr> <td>Egész évre ... 20 "</td> <td>Egész évre ... 28 "</td> </tr> <tr> <td>Előfizetőknél:</td> <td>Előfizetőknél:</td> </tr> <tr> <td>Negyed évre ... 10 pengő</td> <td>Negyed évre ... 12 pengő</td> </tr> <tr> <td>Fél évre ... 18 "</td> <td>Fél évre ... 22 "</td> </tr> <tr> <td>Egész évre ... 32 "</td> <td>Egész évre ... 40 "</td> </tr> </table> <p>Postatakarékpénztári esekkszáma száma: 26,576</p>	Belföldre	Külföldre	OMGE tagoknak:	OMGE tagoknak:	Negyed évre ... 6 pengő	Negyed évre ... 6 pengő	Fél évre ... 11 "	Fél évre ... 15 "	Egész évre ... 20 "	Egész évre ... 28 "	Előfizetőknél:	Előfizetőknél:	Negyed évre ... 10 pengő	Negyed évre ... 12 pengő	Fél évre ... 18 "	Fél évre ... 22 "	Egész évre ... 32 "	Egész évre ... 40 "
Belföldre	Külföldre																			
OMGE tagoknak:	OMGE tagoknak:																			
Negyed évre ... 6 pengő	Negyed évre ... 6 pengő																			
Fél évre ... 11 "	Fél évre ... 15 "																			
Egész évre ... 20 "	Egész évre ... 28 "																			
Előfizetőknél:	Előfizetőknél:																			
Negyed évre ... 10 pengő	Negyed évre ... 12 pengő																			
Fél évre ... 18 "	Fél évre ... 22 "																			
Egész évre ... 32 "	Egész évre ... 40 "																			

Az OMGE igazgatóválasztmánya Erdély egy részének visszacsatolását ünnepelte.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a nyári szünet után első ízben összehívott igazgatóválasztmányi gyűlésén ünnepelte meg az országgyarapodást. A gyűlésen résztvevő gazdaközönség előtt Somssich László gróf m. kir. titkos tanácsos, az OMGE elnöke a következő beszédben emlékezett meg az örömdetes eseményről:

„Utolsó igazgatóválasztmányi gyűlésünk óta olyan örömdetes és nagy horderejű események érték hazánkat, amelyek az igazsághoz vetett hitünk győzelmét jelentik. Ez a hitünk adta meg lelkiünknek a 22 évi rendületlen bizalmat és kitartást.

Hálával borulunk le a Mindenható előtt, amidőn megköszönjük, hogy Magyarország keleti részei és Erdély egy része ismét visszatérhetett az anyaországához.

Bejelentem, hogy a Kormányzó Úr Ó Főméltósága magas személye előtt köszönetünknek és hálánknak feliratban adtuk kifejezést, tekintve, hogy az Ó bölcs országlása tette lehetővé, hogy verálodozat nélkül tudtuk ezeket az országrészeket ismét hazánkhoz csatolni. Ó volt az első sorban, aki a jobb jövőbe vetett szilárd hitével bennünk tartotta a lelket.

Köszönetünknek adtuk kifejezést Teleki Pál gróf miniszterelnök úr és Csáky István gróf külügyminiszter úr iránt, akik a rájuk bízott és rájuk nehezű nagy felelősség teljes tudatában vitték egy igazságosabb és józanabb rendezés felé mindannyiunk legforróbb óhaját, amely visszahozta nekünk a tőlünk elszakított testvéreink egy nagy csoportját. Amidőn erről itt megemlékezünk, fájdalmasan gondolunk

a még a határainkon túl maradt magyarjainkra, akik most sajnos, a legnagyobb megpróbáltatásoknak és szenvedéseknek vannak kitéve.

Hálás köszönettel fordulunk a két baráti nagyhatalom, Németország és Olaszország kiváló vezetői felé, akik hathatósan támogattak bennünket erkölcsi küzdelmeinkben.

A legnagyobb hála és elismerés illeti kitűnő honvédségünket s annak minden tagját, akik ércfal gyanánt álltak őrt határainkon s akiket valóságos diadalmenetben fogadott a hozzánk visszakértült országrészek magyar lakossága.

Meleg szeretettel üdvözöljük ezen a területen lakó gazdatársainkat, felajánlván nekik a szoros együttműködést, egyúttal kérve őket, hogy ők is támogassanak bennünket közérdeklő munkánkban, különösen kiemelve az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületet, amelynek kiváló munkássága nemcsak mezőgazdasági téren érvényesült, hanem a 22 éves megszállás alatt a magyarság egyik szilárd bástyája is volt. Bejelentem, hogy az egyesület jelenlegi vezetőjével fel is vettem már az érintkezést s minden reményem megvan arra, hogy a régi kapcsolatok ismét fei fognak újulni.

Somssich László gróf elnök megemlékezését a keleti országész és Erdély egy részének visszacsatolásáról, a gyűlés közönsége ünnepi hangulatban hallgatta és a beszéd során lelkesen ünnepelte a kormányzót, a miniszterelnököt, a külügyminisztert, a baráti nagyhatalmak vezetőit és honvédségünket.

szorgalmasabb és leghaladóbb magyar kisczadák ezreinek azt az igyekezetét, hogy az arany- és ezüstkalász kiérdemlése után is folytatni kívánják közérdeklő önképző munkásságukat s hogy azok, akik szerte az országban szétszórta, de egyforma szeretettel és egyre gyarapodó tudással művelik a maguk földjét, kévébe kívánják kötni az egyenként könnyen szertehulló arany- meg ezüstkalászokat s mint ugyanannak a közös sorsnak osztályos társai, valamilyen formában összefogásra törekszenek.

Mi lehet ennek az összefogásnak az első és legfőbb célja? Bizonyára nem az, hogy amúgyis fölös számú társadalmi szövetségeinket és egyleteinket egy újabb szaporítsák. Hiszen életkörülményeik és hivatási elfoglaltságuk sem engedné meg, hogy ilyen újonnan létesítendő szervezet működésben egyénileg állandóan részt vehessenek, tehát abba lükető életet és kezdeményező erőt önthessenek. Szerintünk az az arany- és ezüstkalász, amely ezeket a gazdákat díszíti, mutatja nekik legvilágosabban a követendő utat. Az arany- és ezüstkalász azt jelképezi, hogy viselője összhangba tudta hozni apának gyakorlati tapasztalatait az újabb fejlődés megkövetelte ismeretekkel, hogy — mint „haladó gazda” — elméletileg és gyakorlatilag egyaránt kész és tud is a régi örökség hiánytalan megtartásáért, valamint annak korszerű továbbfejlesztéséért önmaga, családja és hazája egyetemes boldogulása érdekében dolgozni.

A pallérozódásnak, a gazdasági előhaladásnak eszméjét mint követendő célt s mint Magyarország gazdasági megújulásának, anyagi megerősödésének legfontosabb előfeltételét egy évszázaddal ezelőtt Széchenyi István, a legnagyobb magyar hirdette először. Ennek a célnak a szolgálatába állította az általa 110 esztendeje megalapított Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, amidőn a gazdasági és gazdálkodási ismeretek fejlesztését és terjesztését tette feladatává. Ennek a célnak szolgálatában áll immár félvszázad óta az OMGE hivatalos lapja, a „Köztelek” is, amely egyrészt a gazdaérdekek szószólója minden téren, másrészt pedig minden egyes gazdának készsége és hűséges tanácsadója a termelés és értékesítés terén felmerülő, nem egyszer fogas kérdésekben.

Ha tehát az arany- és ezüstkalászos gazdák 25,000 főnyi serege összefogásra, megszerzett gazdasági ismereteinek továbbfejlesztésére törekszik: ime itt van és rendelkezésre áll minden magyar gazdának évszázados közös otthona, a Köztelek! Annak ősi falai között az OMGE tavaszi mezőgazdasági kiállítása alkalmával, amikor gazdáink amúgyis ezrével jönnek fel Budapestre okulás és tájékozódás céljából, önként kínálkozik a lehetőség összejövetelekre, tanulmányos előadások meghallgatására és a különféle ország-

Egy dicséretes szervezkedési tervről.

Az ország különböző részeiből érkeznek hozzánk nyár óta levelek, amelyek körülbelül mind ugyanannak az elgondolásnak a kifejezői, hogy kívánatos volna, ha az arany- és ezüstkalászos gazdák, akiknek száma országsszerte immár 25,000-re emelkedett, valamiképpen meg tudnának szervezkedni, egymással szorosabb szellemi kapcsolatot és érintkezési lehetőséget tudnának teremteni.

Az arany- és ezüstkalászos gazdák, akiknek sorában nagyon sok fiatal gazda van, kisczadátársadalmunknak színe-javát képviselik önkéntes kiválasztódás révén, mert hiszen ők azok, akik belátták a gazda-

sági önképzés szükségességét, ők azok, akik szorgalmas résztvevői voltak a földművelésügyi kormányzatunk rendezte mezőgazdasági ismeretterjesztő téli tanfolyamoknak, iskoláknak és ők azok, akik itt elsajátítván a haladó gazdálkodás alepveit és módszereit, azokat a gyakorlatban is alkalmazzák. Ezzel nemcsak a maguk gazdaságának jövedelmezőségét növelik, hanem az ország mezőgazdasági termelésének fejlesztését is szolgálják, egyúttal pedig jó példát adnak a megelőző, valamint az őket követő gazdanemzedékeknek.

Örömmel üdvözöljük tehát a legtörekvőbb, leg-

<p>Kiváló minőségű</p> <p>tengeri Halliszt</p>	<p>Nyers proteintartalma 64% Nyers zsírtartalma . . . 28% Konyhasótartalma . . . 14%</p>	<p>A korlátozott készlet miatt ajánlatos a szükségletét azonnal fedezni.</p>
<p>Ára: ab Budapest 49.50/q incl. zsák és f. a.</p>		
<p>MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE Budapest, V., Alkotmány-utca 29. Telefonszám: 127-388 és vidéki kirendeltségei.</p>		

részek gazdái között való gyakorlati hasznú eszmecsere.

Az év többi részében pedig, amikor a szorgalmas és törekvő gazdát otthonához és az otthoni rögökhöz köti a mezőgazdasági munkálatok sokfélesége, képzhet-e szorosabb és hasznosabb összekötő kapocs az arany- és ezüstkalászos gazdák között annál, hogy valamennyien a „Köztelek” lap, vagy esetleg annak szerkesztői és írói gárdájától külön az ő számukra a „Köztelek”, szellemi anyagából szerkesztendő olcsó „Kalászos Gazdalap” szorgalmas és hűséges előfizetőivé, rendes olvasóivá szegődnek s ily módon gyarapítják állandóan ismereteiket, hogy fenntarthatassák az arany- és ezüstkalászhoz méltó színvonalat.

Úgy érezzük, hogy haladni vágyó, földjét szeretettel és tudással művelő kisgazdáink színe-javának ily értelemben és ilyen célra való szervezkedése nemcsak rájuk volna egyenként hasznos, hanem mezőgazdaságunk jövőjét is legjobban szolgálja. Minden egyes arany- vagy ezüstkalászos gazda öntudatlanul is Széchenyi István követője, a legnagyobb magyar jósiatszerű, sorsunkat kijelölő igéjének megvalósítója, amikor hangya-munkájával a gazdasági megerősödésen keresztül a nemzet és az ország nagyrafejlődéséért, felvirágoztatásáért dolgozik. Adja Isten, hogy a 25,000 arany- és ezüstkalász évről-évre megszorozódjék és mielőbb meghozza mezőgazdaságunk haladásának, hazánk gyarapodásának dús aratását!

—r—1 dr.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Surányi János dr.

Zsaroló növény-e a napraforgó?

Írta: Westsik Vilmos.

I.

A mai viszonyok között a növényi olajok igen nagy szerepet játszanak a hazai iparban. Országos érdek, hogy a szükséglet ezekben biztos fedezetet nyerjen a hazai növénytermesztés révén. Ezt pedig elsősorban olyan növényekkel érhetjük el, amelyek a hazai szélsőséges éghajlati viszonyaink között a legbiztosabban sikerülnek. A repce természeténél fogva természetesen befolyásolja a téli fagyok, a hótakaró és a rovarkárók. A len viszont sokat szenved a szárazságtól és a földi bolhától. Egyedül a napraforgó az az olajnövény, amely szélsőséges időjárásban is biztos termést ad. Közérdek tehát, hogy a napraforgó természetét az eddigénél jóval nagyobb mértékben karoljuk fel. Ilyen felhívásnak azonban csak akkor lesz gyakorlati eredménye, ha a gazda olyan árat kap a napraforgóért, amely kedvet ébreszt természetére iránt. Ugyanis tisztában kell lennünk azzal, hogy a gazdaközönség nem kedveli a napraforgó természetét, mert szerinte kiszorítja a földet és másrészt önmagával hosszú évekre begyomosítja az utónövényeket.

A napraforgó természetének azonban vannak nagy előnyei is a gazda szempontjából, nevezetesen kitűnő étkezési olajat ad az ember és természetesen, jó hatású olajpogácsát az állatok részére. Ezenkívül a napraforgó erős beárnyékoló természeténél fogva elsőrendű gyomirtó és mélyen lehatoló sűrű gyökérszálakkal megporhanyítja a nagyon szivós agyag- és összefolyó természetű szikes talajokat. Ilyen területeken szinte talajjavító hatása van. Ezzel szemben a homokos és nem szikes, közepkötött vályogtalajokon az erős gyökérszálak szárító hatást fejt ki, amely aszályos években kedvezőellen utóhatásokat okoz.

A gazdaközönség általános véleménye az, hogy a napraforgó nagyon kiszorítja a földet, viszont a gazdasági tudomány azon az állásponton van, hogy a napraforgó táplálékanyagokban korántsem zsarolja annyira a talajt, mint azt sokan gondolják. Tényleg számos talajvizsgálat azt mutatja, hogy napraforgó után a táplálékanyagok elhasználása nem feltűnően nagyobb, mint bármely más kapásnövény után. Így tehát felmerül a kérdés, hogy mégis miben kell keresnünk azt az okot, hogy a napraforgó nem jó elővetemény? Tapasztalásom szerint elsősorban abban, hogy a napraforgó mélyen lehatoló, sűrű és élmes gyökérszálakkal nagyon kiszorítja a talajt. Ha tehát ősszel nincsen kiadós csapadék, úgy utána az őszi gabonafélék gyengén sikerülnek, sőt, még a tavaszi vetemények is megérik a napraforgó által

kiszáritott talaj hátrányos voltát, ha a téli csapadék nem kielégítő és tavasszal is száraz időjárás következik be.

A napraforgó természetére és a szárazabb években úgynevezett „időszakosan száraz közbeeső talajréteg” keletkezéséről, amelyet Kreybig Lajos dr. m. kir. főgeológus részletesen leírt a „Talaj és növény” című könyvének 54—55. oldalain. E leírás lényege abban foglalható össze, hogy az időszakosan száraz közbeeső rétegben az utónövény gyökerei nem képesek erőteljesen kifejlődni és mélyebben behatolni. Ha már most ezt a réteget át nem nedvesíti kellő időben a bő csapadék, akkor a napraforgó, mint rossz elővetemény mutatkozik.

Ezzel szemben hosszú évi tapasztalásom szerint bő csapadék esetén a napraforgó kifogástalan előveteménynek bizonyult, igazolásul annak, hogy táplálékanyag kihasználása szempontjából valóban nem zsaroló növény, tehát ebben igaz van a tudományos álláspontnak.

Ha azonban a napraforgó lekerülte után tartós szárazság következik be, nemcsak az időszakosan száraz közbeeső talajréteg akadályozza az utónövény gyökérszálak erőteljes kifejlődését, hanem a talaj beeredési folyamata is gátolva van és nem képződik elegendő mértékben saktrom. Ezt a bajt súlyosítja a napraforgó rostos, fás gyökérszálai, amelyek eljéredéséhez salétomra van szükség. Így tehát az utónövény hiányt szenved nitrogéntáplálékanyagokban. Erre az eshetőségre rámutat az idézett szakmunka 93. oldalán olvasható fejtegetés, amely nemcsak a napraforgót, hanem más, nedvesség-kihasználó növényt is érint.

Véleményem és tapasztalásom szerint a napraforgó — ami a talaj táplálékanyagkészletének kihasználását illeti — valóban nem zsaroló növény, de viszont el kell ismernem, hogy nem kedvező elővetemény azért, mert nagyon kiszorítja a talajt.

A nyíregyházi homokjavító kísérleti gazdaság elővetemény-kísérletet végzett burgonyával és napraforgóval két szabadeszter közleg területén és pedig Bátky Gábor nyírlövői és Fried Béni nyírmadai gazdaságában. E kísérletek szerint Nyírlövőn a napraforgó után következő rozs 2,25 q szem- és 3,93 q szalmatermésel kevesebbet adott, mint a burgonya után következő. A nyírmadai gazdaságban a rozs a napraforgó után 0,62 q szem- és 1,30 q szalmatermésel adott kevesebbet, mint burgonya után. Sem az elővetemény, tehát a napraforgó és burgonya, sem az utónövény, a rozs nem kapott trágyát egyik gazdaságban sem. A két gazdaságban tehát a rozs általában kat. holdankint 1,43 q szem- és 2,61 q szalmatermésel kevesebbet adott napraforgó után, mint burgonya után. Nagy átlagban a napraforgó természetére terhére kat. holdankint 2 q szemterméscsökkenést vehetünk az utónövény-nél számításba, amely terméscsökkenés alapján véve a napraforgó természetének számláját terheli.

A gazdaközönségnek azonban nem szabad idegenkednie a napraforgó természetétől és úgy tekinteni rá, mintha csak teherteret volna a gazdaságban. Okszerű talajműveléssel és helyes műtrágyázással lényegesen ellensúlyozhatók a napraforgó-elővetemény hátrányai.

A nyíregyházi homokjavító kísérleti gazdaságban már 11 év óta foglalkozunk napraforgótermesztéssel és utána a legtöbb évben igen jó terméseket értünk el búzával is, rozssal is. Termesztési módszerünk lényege az, hogy laza barna homokon, amelyet a szél is megmozgat, adunk a napraforgó után következő búzáknak és rozsnak kat. holdankint szórva 150 kg szuperfoszfátot, 80 kg kálicsot és 100 kg Pétit Sót. A 100 kg Pétit Sóból kiszorunk kat. holdankint 40 kg-ot ősszel, 30 kg-ot március elején és 30 kg-ot március végén. A napraforgó tarlóját a lehető legrövidebb időn belül 18—20 cm mélyen felszántjuk, azonnal elboronáljuk és 14 napig hagyjuk állani, pihenni.

Ezután következik a búza vagy rozs elvetése, amelynek megkezdése előtt ismét fogasolunk, hengerezünk és ezután vetünk. Ennek elvégzésével ismét hengerezünk és befejezésül fogasolunk. Nagyobb esőzésekre a vetés utáni hengerezés elmarad. A továbbiakról majd a következő számban lesz szó.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete erőteljes kifejlődése agrárérdek.

(Táv., jég., állat., élet- stb. biztosítás.)

TAKARMÁNYOZÁS

ÉS

ÁLLATÉLETTAN.

Rovatvezető: Weiser István dr.

A cukorgyártás melléktermékeinek takarmányértéke.

Írta: Zajtay Artúr dr.

A cukorgyártás melléktermékeinek jelentőségét feltűnően mutatta az elmúlt tél, amely alatt állandó volt a takarmányhiány, de különösen súlyosan éreztette hatását a száritott, kilúgozott cukorrépaszelet és a melasz hiánya. Előbbi különösen takarmányrépa hiányában megkönyviti növendékek, tehének és hizóökrök téli takarmányozását, a melasz viszont lehetővé teszi, különösen kérődzőkkel, sok szalmaféle etetését, amire a nálunk úgyszólván állandó szénahányból kifolyóan gazdaságaink nagy része rászorul. A száritott szelet hiánya az elmúlt télen olyan mérvet öltött, hogy külföldi száritott szeletet kellett behoznunk, ami közgazdasági szempontból az országra hátrányos és a szóbanforgó takarmánycikk számbajövő megdrágulásához vezetett. A melaszhiányt az okozta, hogy a hazai melasztermelés legnagyobb részét iparilag dolgozták fel, mert a kukorica nagy ára folytán a melasz olcsó szeszgyártási nyersanyagként bizonyult. Nagyon kívánatos lenne, hogy a jövőben elsősorban a takarmányul okvetlenül szükséges melasz mennyiségét a hazai mezőgazdaság részére biztosítsák s csak a fennmaradó részt dolgozzák fel szeszre, mert a szeszgyárak minden keményítőtartalmú nyersterményből tudnak szeszt előállítani. A következőkben röviden jellemzem a cukorrépa feldolgozásából eredő fontosabb melléktermékeket.

A friss répaszelet kétszer sajtolt állapotban kerekén 15% szárazanyagot, 0,6% emészthető fehérjét és 100 kg-kint 10-6 kg keményítőértéket tartalmaz, míg a besavanyított szelet megfelelő adatai 11,6%, 0,3% és 6,5 kg. A répaszeletet azonban a gazdák gyakran friss, sajtolatlan, illetve csak egyszer sajtolt állapotban veszik át a cukorgyárakban, amikor abban csak 7% a szárazanyag mennyisége. Az abban foglalt kerekén 93% víz 0,3%-ra csökkenti az emészthető fehérjét és 5 kg-ra a keményítőértéket úgy, hogy a friss szelet táplálékértékben, nemkülönbön sókban, de különösen mészből és foszforsavban szegény, teljesen vitamintmentes takarmány, amelynek szállítása nagyon költséges. Nehézséget okoz azonban a friss szelet mennyiségének és minőségének, nevezetesen szárazanyagtartalmának ellenőrzése is, mert szállítás közben ez az áru állandóan veszít víztartalmából. A friss szelet étrendi hatása nem kifogástalan s ezzel magyarázható, hogy a cukorgyári gazdaságok, amelyekben úgyszólván korlátlan mennyiségben áll szelet rendelkezésre, tenyésztés helyett inkább lefejt tehenesekkel foglalkoznak, mert a friss szelet huzamosabb etetése az állatok egészségére hátrányos.

A besavanyított kilúgozott répaszelet előnye a friss szelettel szemben az, hogy romlás nélkül huzamos ideig megőrizhető és hogy az állatok szívesebben fogyasztják, mint a friss szeletet. Hátránya azonban a besavanyított, hogy akár vermekben, akár kupacokban történik is, igen tekintélyes erjedési veszteségekkel jár. Átlagban a szerves anyag 20—50%-a megy veszendőbe. Valószínűen csökkenne ez az erjedő mennyiség, ha a répaszelet besavanyítása silókban történhetné, de erre — még ha ez sikerülne is — nem gondolhatunk, mert nálunk még az értékes zöldtakarmányok, illetve a burgonya besavanyítására is aránylag kevés a siló. Nagy haladást jelent a szelet besavanyításánál a sósav felhasználása, amely az erjedési veszteségeket 10% alá szorítja.

Míg tenyésztési célokra szánt fejőtehenekkel 20 kg-nál több friss, illetve besavanyított szeletet etetni nem tanácsos, azokkal száritott szeletből kerekén 4—5 kg is etethető, ami 40—50 kg friss, illetve besavanyított szeletnek felel meg. Jó eredménnyel adagolható továbbá a száritott szelet növendékállatoknak, lovaknak és sertéseknek is, míg a friss, illetve a besavanyított szelet csakis kifejlődött szarvasmarha takarmányul válik be. A hazai száritott szelet minősége általában kifogástalan, néha azonban a megengedett, illetve nem kifogásolható 0,6%-nál több kénessavac tartalmaz, ami ott fordul elő, ahol sok kén tartalmazó szénből eredő füstgázokkal végzik a friss szelet száritását. Ilyen esetben helyén van a sok vízzel

ifj. Elekes Árpád
okl. gazda

Budapest, V., Szabadság-tér 2., III. em. I.

Telefon: 124—513. Sürgönycim: „ELFES” Budapest.

Tőzsdei megbízások

és az 5430/1940. M. E. sz. rendelet alapján **jogosított terménykereskedő**

Őszi zab, speciális vetőmagvak, fűmagvak forgalomba hozatala

Gabona, takarmány, mag, hüvelyes vétele és eladása

5360

megmondja, hogy nem csúszott-e valami hiba a húgylé vagy trágyalé kezelésébe?

Habár az istállótrágya sem egyöntetű anyag, összetétele még sem változik olyan tág határok között, mint a trágyalé. Például Wagner⁵⁾ 73 istállótrágyát vizsgált meg és azok nitrogén-, káli- és foszforsav-tartalmát a következő határok között találta. 1 kg-ban volt 3.13—6.65 g nitrogén, 2.79—10.00 g káli és 0.75—6.02 g foszforsav. Ez azonban csak közbevetőleg legyen megjegyezve.

Hazai gazdaságokból származó húgy- és trágyalévek összetételéről nem igen rendelkezünk vizsgálati adatokkal. A hiány pótlására 1923-ban Herke Sándor, akkor az Országos M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás fővegyésze, felhívást intézett a lap hasábjain a gazdákhoz húgy- és trágyalé minták beküldésére.⁶⁾ Szegedre való helyezése azonban nem engedte munkáját befejezni.

Ez év tavaszán sikerült folytatni azonos — két hígurúlével együtt — néhány hazai húgy- és trágyalévet megvizsgálni. Az elemzések eredményeit a 2. sz. táblázatban foglalom össze.

2. sz. táblázat.

	1 literben g			
	nitrogén (N)	káli (K ₂ O)	foszforsav (P ₂ O ₅)	1 liter értéke fillérekben
Híg tehénurúlé a mosonmagyaróvári gazdasági akadémia istállójából	10.80	15.40	0.027	1.70
Híg tehénurúlé egy kiscgazda istállójából	9.50	—	—	—
Húgylé a mosonmagyaróvári gazdasági akadémia tehénistállójából	6.00	11.56	0.028	1.10
Húgylé a mosonmagyaróvári gazdasági akadémia ökrisistállójából	4.40	6.63	0.061	0.70
Húgylé egy nagygeresdi tehénistállójából	3.50	8.50	0.038	0.70
Húgylé egy kiscgazda tehénistállójából	1.50	2.70	0.095	0.30
Húgylé a szanyi uradalom tehénistállójából	14.80	12.90	0.066	2.00
Húgylé a fűregdi uradalom tehénistállójából	3.24	1.30	0.021	0.38
Húgylé a tarjánpusztai tehénistállójából	1.96	1.40	0.170	0.25
Húgylé a tarjánpusztai ökrisistállójából	1.12	0.27	0.080	0.12
Trágyalé a mosonmagyaróvári gazdasági akadémia trágyateleperől	3.20	9.84	0.084	0.70
Trágyalé egy nagygeresdi trágyateleperől	1.20	4.80	0.290	0.30
Trágyalé egy kiscgazda trágyateleperől	1.00	2.84	0.227	0.30
Trágyalé a szanyi uradalom trágyateleperől	6.24	8.50	0.049	0.96

Eszerint a trágyalében a növényi táplálóanyagok közül a nitrogén és a káli valamivel kevesebb, a foszforsav valamivel több, mint a húgylében. A táplálóanyagok hatása a talajban kiváló s így azokat, mint különben is szokás, vízben oldható táplálóanyagokat tartalmazó műtrágyák táplálóanyagának árán értékelhetjük. 1 kg nitrogént 1—P-vel, 1 kg káli —40 P-vel és 1 kg foszforsavat —40 P-vel véve számításba, 1 liter húgy- és trágyalé belértéként a táblázat utolsó rovatába találhatók, —12—2— fillérig ingadozó számokat kapjuk.

Míg tehát a jól kezelt húgy- és trágyalé a gazdaság részére nagy értéket képvisel, addig a nem megfelelő berendezéssel és hanyag kezeléssel nyert húgy- és trágyalé csak gondot és veszélyeséget okozó terhe a gazdaságnak. A húgylé nitrogén- és káli-tartalma és a két táplálóanyag viszonylagos értéke ad felvilágosítást arra, vajjon inkább a felhígulás, vagy inkább az értékes nitrogén elillanása rontotta-e jobban a húgylé minőségét. Például a tarjánpusztai ökrisistálló húgyléve nagymértékben felhígult, ezzel szemben például a nagygeresdi mintán a mérsékelt felhíguláson kívül inkább a nitrogén elpárolgása folytán következett be értékesökkenés.

Tanulmányosnak láttuk e néhány adattal a húgy- és trágyalé összetételbeli különbségeire rámutatni, egyben ezt az alkalmat felhasználjuk annak hang-

súlyozására, hogy a húgylevet az elszívárgástól, a felhígulástól és a levegővel való nagyfelületű érintkezéstől óvjuk, mert különben értékes húgylé helyett értéktelen szennyvizet kapunk. Feltétlenül gondoskodjunk jó állásokról és megokolt esetben kellően méretezett vízhatlan húgylékutakról. Ha trágyalételepünk felülete számosállatonként nagyobb, mint 4 négyzetméter, ne építsünk közös húgy- és trágyalé-kutat, mert a tartós eső a húgylevet nagyon felhígítja és elronthatja.

Részint a közölt elemzési adatok érdekessége, részint azonban kevés számuk további meghatározásokat tenne kívánatosá. Ez a körülmény indít bennünket arra, hogy e nagyon rövid beszámoló során felhívjuk azokat a gazdákat, akiket gazdaságukban termelt húgy- és trágyalé összetétele érdekelt, hogy belőle lehetőleg mielőbb 2 dl-nyi vizsgálati anyagot az Országos M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás, Mosonmagyaróvár, címre beküldeni sziveskedjenek. Egyben közlendő volna, hogy a beküldött anyag az istállóból (tehén, ökör, ló, sertés stb.) származó húgylé, vagy pedig trágyalé, avagy húgy- és trágyalé keveréke-e? Közölni kell továbbá, hogy a trágyaléval nem kevert húgylé az állás felmosása vagy esetleg csapadék hozzájárása révén felhígult, vagy fel nem hígult anyag-e? S végül, hogy a megmintázott anyag mióta és miképpen tárolódik?

A vizsgálati adatokat az állomás díjtalanul közli az érdeklődőkkel.

SERTÉSTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: e. Dörner Béla.

A koca rühetése és vemhessége.

Írta: Csukás Zoltán dr.

A sertésnek a többi emlősünknél nagyobb szaporasága nemcsak az állomány gyorsabb növelését teszi lehetővé, hanem alkalmat kínál arra is, hogy e faj tulajdonságainak a fejlesztésében hathatósabban alkalmazzuk az örökléstan szülte eszközöket. Főként (Buchannannak¹⁾, Schmidtnek²⁾ Krallingernek³⁾ és munkatársainak, de másoknak⁴⁾ az összefoglaló tanulmányaiból is tudjuk, hogy a koca szaporaságát lényegében az szabja meg: 1. milyen korú, 2. milyen időszakonként fial, 3. mennyi petesejt válik le a petefészkéből, 4. a petesejteknek mekkora hányada termékenyül meg, 5. s az ébrenyeknek mekkora hányada sorvad el.

A koca szaporasága tehát nem amolyan „tulajdonság”, mint pl. a szőr színe, a far alakja stb., amelyeket több-kevesebb génpár viselkedéséből kellően tudunk levezetni. Hanem a koca szaporasága komplex sajátság, ahol az összetevő tulajdonságoknak csaknem mindegyikét külön is több génpár határozza meg, amelyek azonban egymással is (itt most kielégítően nem részletezhetném) bonyolult kölcsönhatásban állnak.

Ha azért mi a koca szaporaságának az okait tüzetesen akarjuk megvizsgálni, akkor egyenként kell ügyet vetni az összetevő tulajdonságokra. Közülük röviden azokról foglalom össze ismereteinket ezúttal, amelyek a rühetés gyakoriságára, ismétlődésére, tartamára, a leváló petesejtek számára és azok sorsára vonatkoznak.

A kocák igen különböznek abban, hogy a fialás után mikor rühetnek először. Egyesek már a 4—5. héten nemcsak rühetnek, hanem meg is fogamzanak; a legtöbb koca azonban csak a malacok leválasztását követő 1—14 napon belül. Kivételesen csak félelv eltelével ismétli a koca a rühetést; feltehető azonban, hogy ezt a látszatot csak a csendes ivarzás ébreszti. Egyébiránt a szoptatás is befolyásolja azt, hogy a koca a fialás után mikor rühet első ízben. A boroszlói állattenyésztési kutatóállomás adatgyűjtése szerint a hosszabban szoptató kocák a leválasztás után korábban rühetnek; korábban, mint a rövidebb ideig

szoptatók. Teheneikről gyűjtött tapasztalásból lemerül az a feltevés is, hogy azok a kocák rühetnek később, amelyek bővebben tejetnek? Krallinger Boroszlóban nem tapasztalt ilyen összefüggést. Sőt kisebb mangalicaállományon nekem ennek az ellenkezője tűnt fel: a ragottabb kocák hamarabb rühetek és biztosabban meg is fogamzottak, mint azok, amelyek — a 4 hetes alomsúly és kocásúly tanúsága szerint — úgyszólván súlyváltozás nélkül neveltek a 28 napos korra közepes vagy silány malacokat. További adatgyűjtés döntheti el, vajjon alkati különbségek érvényesüléséről van-e szó ebben a vonatkozásban? Valószínű, hogy az öreg kocákban az első rühetés későbbben elentkezik, mint a java koriakban. Erről azonban még hiányos az adatgyűjtésünk.

A rühetés ismétlődése már nem mutat ekkora változatosságot, bár a 21 napos ismétlődési átlagot még mindig 2½ napos változékonysági együttható teszi bizonytalaná. Valószínűleg csendes ivarzás eredményezi azokat a tapasztalásokat, midőn az ivarzások ismétlődése között 30 napot meghaladó különbségeket jegyeztek fel. A korosodással a rühetések közötti idő is hosszabbodik némileg. Átlagosan a 2 éves kocákét 19.5, a 3 évesekét 20.6, a 4 évesekét 21.4, az 5 évesekét 22.0 napnak számította Krallinger.

A rühetés időtartamáról és annak csúcspontjáról megoszlanak a vélemények:

Szerző	A rühetés tartama	Csúcspontja a rühetés kezdetétől
Schmidt, 1929	1—2 nap	12—18 óra
Kraft—Falke, 1931	24—36 óra	
Zern, 1927	2 nap, gyakran hosszabb	12—16 „
Dettweiler és Müller, 1924	1—2 nap, néha hosszabb	12—18 „
Kronacher, 1927	1—2 nap, néha hosszabb	12—18 „
Kupfar, 1928	2 nap	
Schmaltz, 1921	2—3 nap	
Lenz stb.	5—8 nap*), többnyire hosszabb	
	3 napnál	18—30 „
Rhode—Schmidt, 1906	több nap	12—16 „
Haring, 1937	3—4 nap	24—36 „

Fenti összeállításból kitűnően a rühetés tartamáról és annak csúcspontjáról a nézetek rendkívül különböznek. (Lenz és munkatársainak az adatai nyilván téves megfigyelésből erednek.) Pedig ezt fontos volna tudnunk a bugatás helyes időpontjának a megválasztása érdekében, mint ahogy Quinlain szerint az ondósejtek a női nemi szervekben legfeljebb 40 óráig maradnak életben s mert a levált petesejtek pedig Lewis szerint csak 24—48 óráig, Quinlain szerint azonban mindössze néhány óráig élhetnek. A peték többsége nem a rühetés kezdetén, hanem annak végén válik le.

A leváló petesejtek számát Yamane a $\frac{\text{malacsám} \times 100}{\text{bugatások száma}}$ vemhességi együtthatóval fejezi ki.

Formozásban vizsgálta, vajjon az évszak milyen hatású van a leváló petesejtek számára. Szinte a legtöbb malac novembertől márciusig esett, míg július-szeptember hónapokban a vemhességi százalék lényegesen csökken. Más szerzők azonban a malacozási átlag és az évszak között nem találtak különbséget. Davenport az embertan ikerszülési statisztikájából azt következtette, hogy a vemhességi százalék az egyenlítő irányában haladva csökken. A sertésekre nézve azonban ez a feltevés eddig semmiként sincs bizonyítva.

Sajnos, a koca életében azt nem lehet megállapítani, vajjon a szaporaságot megszabó petesejtből rühetésenként mennyi válik le. De hozzávetőlegesen meg lehet állapítani a vemhesen levágott koca petefészkében lehető sárgatestek számából. Hammond 22 koca petefészkét vizsgálva, azokban összesen 396 sárgatestet, 276 normálisan fejlett és 49 sorvad magzatot talált. Tehát 80 petesejt nem termékenyült meg. Vagyis az átlagos kocában 18 petesejt vált le, 143 termékenyült meg, 121 fejlődött ki teljesen, 37 pete maradt terméketlenül és 22 sorvad el. Hammond azután Marshallal, 1933-ban megállapította, hogy a legtöbb koca mintegy 20 petesejtet választ le és csak kivételesen kevesebbet 12-nél. Az előhíasiak azonban

*) Az esetben, ha korábban nem következett be fogamzás.

⁵⁾ Arbeiter der D. L. G., 279. füzet, 250. oldal.

⁶⁾ „Köztelek”, 1923., 874. oldal.

¹⁾ The Genetics of the pig. Bibliographia geaetica XII, 1936.

²⁾ Zeitschrift f. Züchtung, 1936.

³⁾ Archiv f. Tiernahrung u. Tierzucht 8, 1933.

⁴⁾ Zorn, Djaparidol, Lanprecht, Hammond, Kronacher, Marshall, Lush, Krizeneczy, stb.

Vetőmagtisztítógépet, Rostát és Csigatriőrt

Legjobb minőségben
szállít raktárról a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-u. 29. Tel.: 127-388

lehet külön felvenni a jövedelemadó alappá, mert annak értéke benne van a földbirtok értékében.⁶⁷⁾ Ezzel ellentétben az alábbi ítélet: A mezőgazdasági ingatlanról együtt értékelni csak az ingatlan alkotórészeinek minősülő, tehát üzemi tőkét alkotó azokat a gazdasági épületeket lehet, amelyek a H. H. Ö. 2. § 6. pontja alapján a házadól állandóan mennek. A házadókötés épületeket házvagyonként kell figyelembe venni.⁶⁸⁾

j) *Mezőgazdasági ingatlanok, erdők értékelése.*

A vagyon állagának megállapítása szempontjából nem a telekkönyvi, hanem a tényleges állapot az irányadó.⁶⁹⁾ Ha a kataszteri tisztajövedelem alapján állapítják meg a földbirtok értékét, e megállapítást akkor sem egységesen, az egész birtokra, hanem művelési ágak szerint kell megjelölni.⁷⁰⁾ A kataszteri tisztajövedelem alapján megállapított érték csak azoknak a mezőgazdasági használatra rendelt földterületeknek az értéke, amelyek kataszteri tisztajövedelemmel bírnak.⁷¹⁾ Ezzel ellentétben: a földbirtokon lévő földadól ad nem eső utak és árkok a mezőgazdasági művelés alatt álló területek elválaszthatatlan és nélkülözhetetlen tartozékai, amelyek külön nem hasznosíthatók és nem értékesíthetők, ezért külön nem értékelhetők.⁷²⁾ A bérbeadott földbirtok értékének megállapításánál a fizetett haszonbérleti összeget is figyelembe kell venni.⁷³⁾ Az erdőbirtok állandó, átlagos tiszta hozadékának húszszoros összegében csak az ingatlan értéke van benne, ellenben az erdei iparvasúti berendezés az üzemi tőkéhez tartozik s azt az ingatlan értékén felül, külön kell értékelni.⁷⁴⁾

k) *Ingyenes hátrahagyás.*

A földhaszonbérlet által létesített halastó — amely szerződés szerint a bérlet lejártá után a földtulajdonos tulajdonává válik — csak ennek az időpontnak a bekövetkezése után vehető figyelembe a földtulajdonos vagyonadóalapja megállapításánál.⁷⁵⁾ A szerződésből kikötésből, hogy a haszonbérlet által létesített halastó berendezése és felszerelése csak a haszonbérlet lejártá után kerül a haszonbérbeadó tulajdonába, az következik, hogy a berendezés és felszerelés értékét a haszonbérletnél, ellenben a halastó céljára bérlet földterület értékét a haszonbérbeadónál kell vagyonadó alá vonni.⁷⁶⁾

l) *Vagyonjogok adókötelezettsége és értéke.*

Az ingatlan nélkül bérbeadott vadászati jog tőkéértéke vagyonadó alá esik, tekintet nélkül arra, hogy a bérbeadás csak egy vadászati időnyre szól. A földbirtok nélkül bérbeadott vadászati jog forgalmi értéke pedig az évi hozadék húszszorososa.⁷⁷⁾

m) *Tőketartozások.*

Az adózót terhelő köztartozások alatt a fennálló összes köztartozások összegét kell érteni: a még ki nem fizetett állami és községi vagyonátruházási illetéket is.⁷⁸⁾ A még ki nem szabott, tehát összegszerűen meg nem állapított vagyonátruházási illeték a vagyontárgyak összértékéből tőketartozásként nem vonható le, már csak azért sem, mert az mint követelés, az adóévet megelőző év utolsó napján még

nem állott fenn.⁷⁹⁾ Védett birtokosnál a kataszteri tiszta jövedelem negyvenszeres szorzatát meghaladó és illetve könyvadóssággá átalakított tőketartozást, mint ilyen, éppen úgy le kell vonni a vagyonadóalapból, mint pl. a köz-adóhátrételeket. Addig pedig, amíg a teherrendezés befejezést nem nyert, a negyvenszeres szorzatot meghaladó magántartozások is teljes összegükben levonandók, annyival is inkább, mert csak ennek az eljárásnak a befejezésével — mely nemlegesen is végződik — dől el az a kérdés, hogy milyen összeg alakítottatott át könyvadóssággá.⁸⁰⁾ A rokonok által nyújtott — egyébként igazolt — kamatmentes kölcsönök a vagyonadóalapból való levonását nem lehet az aggyalosságra való egyszerű utalással és minden közelebbi indoklás nélkül megtagadni.⁸¹⁾ Az ingatlanra bekebelezett, de csak kezesség alapján fennálló tartozást mindaddig, míg a hitelező a kezest nem perli, a vagyonadóalapból nem lehet levonni.⁸²⁾ A peressé vált tőketartozásnak a vagyonból teherként való levonását csak a per végleges befejezése és a tartozás jogérvényes fennállásának a megállapítása után lehet igényelni.⁸³⁾ Az adózónak nem üzleti vagyonán telekkönyvileg biztosított üzleti tartozását a vagyonadó-kivetés során tőketartozásként levonni nem lehet, mert e tartozás eredeti jellegét a biztosításnak ez a módja meg nem változtatja.⁸⁴⁾ A külföldiekkel szemben fennálló csak azokat a tőketartozásokat lehet igazoltan fennállóknak tekinteni, amelyekre vonatkozóan a Magyar Nemzeti Banknál való bejelentés megtörtént. A banknak a külföldi hitelező részére járó kamat fizetését engedélyező levele nem alkalmas bizonyíték a külföldi hitelezővel szemben állítólag fennálló tartozás valóságos voltának az igazolására.⁸⁵⁾

n) *Gazdasági könyvek bizonyító ereje.*

Ha az adózó gazdasági könyvei szabályszerűen vannak vezetve és megbízhatóságuk nem kétséges, nincs helye a jövedelem becsülésnek abból az okból, hogy a könyvekben olyan tételek is vannak, amelyek az adómérleg szempontjából kifogásolhatók. Ez csak a nyereség kiigazítására ad jogot a kincstárnak.⁸⁶⁾ A minden tekintetben megbízható, hiteles könyvek szerint mutatkozó gazdasági üzemi eredményt nem lehet mellőzni kizárólag a más adózók adóalapjával szemben mutatkozó látszólagos aránytalanság miatt, hanem a J. V. H. Ö. 10. §-a és 51. §-ának (3) bekezdése értelmében a valóságos jövedelmet kell adóalapul megállapítani.⁸⁷⁾ A szabályszerűen vezetett gazdasági könyvek szerint készült mérleg alapján való adóztatást nem lehet mellőzni csak azért, mert az egységes könyvvizelés két adózó birtokára terjed ki (az adózóra és az adózó anyja által használt birtokra). Ha az adómérleg szerint mutatkozó nyereség megosztása tekintetében a két adózó között megállapodás nincs, akkor a felosztásnál a nyersbevételek arányát, s ha ez sem ismeretes, úgy a birtokrészek tértmértékét és kataszteri tisztajövedelmét kell irányadónak venni.⁸⁸⁾

h) *Beidézés, személyes tárgyalás.*

Azokat az adózókat, akiknek általános kereseti adóalapja az 5000 pengőt meghaladja, a K. K. H. Ö. 108. §-ához fűzött utasítás (8) bekezdése értelmében a bizottsági tárgyalásra lehetőleg be kell idézni.⁸⁹⁾ (De vonatkozik ez a rendelkezés a jövedelem- és vagyonadó alanyaira is, ha földbirtokuk a 100 holdat, vagyonuk értéke a 100.000 pengőt meghaladja.) A felszólamlási

bizottság szabadon dönt ugyan a személyes meghallgatás iránti kérelem felett, de azt még sem mellőzheti abban az esetben, ha az adózó már a fellebbezésében megjelöli azt az ügydöntő bizonyítékot, melynek bemutatása céljából kéri a beidézést. A bizonyíték bemutatására ilyen esetben módot kell nyújtani.⁹⁰⁾ A K. K. H. Ö. 39. § (3) bekezdéséhez fűzött utasítás (1) bekezdésében foglalt ama rendelkezés, hogy a bevallással szemben 20%-os — 6000 pengőt meghaladó adóalapoknál 10%-os — eltérést mutató adóalapok megállapítása előtt a m. kir. adóhivatal az adózót beidézni és vele tárgyalni köteles, kötelező a m. kir. adóhivatalokra.⁹¹⁾ Ha azonban az adófelszólamlási bizottság a tárgyalásra az adózót beidézti és ott meghallgatja, ez az adóhivatal mulasztását pótolja.⁹²⁾

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschenbacher Emil dr.

Új erdélyi unió-törvény.

Folyó hó 8-án hirdettetett ki az Országos Törvénytarban, mint folyó évi XXVI. t.-c. a román uralom alól felszabadult keleti és erdélyi országrészek a Magyar Szent Koronához való visszacsatolásáról és az országgal történt egyesítéséről szóló törvény.

E törvények bevezetésében a magyar nemzet és a magyar törvényhozás az igazság győzedelmébe vetett hitében megerősödve, mélyszéles áhítattal ad halát Istennek, hogy immár az elszakított keletmagyarországi és erdélyi terület egy része is visszatért a Magyar Szent Korona tisztebe. A magyar haza 22 évi szenvedésük után a szerető anya gondosságával üleli keblére agódova visszavárt, lélekben erős véreit és összes hűségét.

A törvény 1. §-a hálással emlékezik meg a németbirodalmi kormány és az olasz királyi kormány külügyminisztereinek Bécsben folyó évi augusztus 30. napján hozott döntőbírósi határozatáról és becikkelyezi e döntés elfogadását, az annak értelmében Magyarországának a Magyar Szent Koronához visszacsatolja és a magyar állam területével egyesíti.

A 2. §. a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészek az országgyűlésben a lélekszám aránya szerint való ideiglenes képviselőtérrel gondoskodik.

A 3. §. felhatalmazást ad a kormánynak mindazaz intézkedések megtételére, amelyek a visszacsatolt terület közigazgatásának, törvénykezésének, közgazdaságának és általában egész jogrendszerének az ország fennálló jogrendszerébe való beillesztése végett szükségesek. A 4. §. a döntőbírói határozat értelmében szabályozza a magyar állampolgárság megszerzését, illetve 6 hónapig határidőn belül a magyar állampolgárság javára való optálás jogát. Az 5. §. a kormány a visszacsatolt területtel kapcsolatos, érdekelte külállamokkal kötendő megállapodások életbeléptetésére hatalmazza fel, a 6. §. pedig a visszacsatolt terület közigazgatásának gyors és zökkenégmentes beszervezését kívánja biztosítani azzal, hogy törvényhatósági és községi tisztviselők a visszacsatolt területre és viszent kirendelhetők, illetve beoszthatók. Ugyanez vonatkozik a tanárookra és tanítóokra is.

A 7. §. kimondja, hogy a kormány a visszacsatolt keleti és erdélyi terület vasúti hálózatának az ország vasúti hálózatába való bekapcsolása céljából — a törvényhozás előzetes engedélyének kikérése nélkül — új vasútvonalakat építhet és a vasúti közlekedés előmozdítása érdekében szükséges más intézkedéseket is megtehet. A 8. §. a visszacsatolással kapcsolatos kiadások fedezésére szükséges összegeknek esetleg rendkívüli hitelműveletek útján való fedezésére ad felhatalmazást, a 9. §. pedig előírja, hogy az e törvényben foglalt felhatalmazás alapján a kormány által kibocsátandó minden olyan rendeletet, amely a törvényhozás hatáskörébe tartozó rendelkezéseket tartalmaz, a kibocsátástól számított 6 hónapon belül be kell az országgyűlésnek mutatni. A 10. §. kimondja, hogy további intézkedésig a visszacsatolt területen a folyó évi augusztus 30-án érvényben volt jogszabályok maradnak hatályban, kivéve azokat, amelyek az állami főhatalom változása következtében a dolog természeténél fogva nem alkalmazhatók. Végül a 11. §. jóváhagyja a most hazatért területek visszacsatolásával kapcsolatban e törvény hatálybalépése előtt tett kormányintézkedéseket.

⁶⁹⁾ 15.270/1937. P. sz. ítélet.

⁷⁰⁾ 2.623/1938. P. sz. ítélet.

⁷¹⁾ 13.599/1939. és 2.035/1938. P. sz. ítéletek.

⁶⁷⁾ 18.835/1935. P. sz. ítélet.

⁶⁸⁾ 12.262/1937. P. sz. ítélet.

⁶⁹⁾ 17.021/1937. P. sz. ítélet.

⁷⁰⁾ 2.984/1939. P. sz. ítélet.

⁷¹⁾ 5.781/1938. P. sz. ítélet.

⁷²⁾ 5.311/1938. P. sz. ítélet.

⁷³⁾ 15.988/1937. P. sz. ítélet.

⁷⁴⁾ 13.544/1939. P. sz. ítélet.

⁷⁵⁾ 9.080/1937. P. sz. ítélet.

⁷⁶⁾ 9.390/1938. P. sz. ítélet.

⁷⁷⁾ 21.608/1936. és 7.606/1939. P. sz. ítélet.

⁷⁸⁾ 269. sz. elvi határozat és 21.417/1934. P. sz. ítélet.

⁷⁹⁾ 2.538/1937. P. sz. ítélet.

⁸⁰⁾ 10.995/1938. P. sz. ítélet.

⁸¹⁾ 4.251/1938. P. sz. ítélet.

⁸²⁾ 3.921/1937. P. sz. ítélet.

⁸³⁾ 8.178/1937. P. sz. ítélet.

⁸⁴⁾ 8.177/1938. P. sz. ítélet.

⁸⁵⁾ 18.680/1937. és 2.984/1939. P. sz. ítéletek.

⁸⁶⁾ 11.099/1935. P. sz. ítélet.

⁸⁷⁾ 2.187/1936. P. sz. ítélet.

⁸⁸⁾ 8.007/1939. P. sz. ítélet.

⁸⁹⁾ 1.298/1938. P. sz. ítélet.

Ősziék alá: (Kapások, Kalászosok után)

PÉTI SÓ

Rozs-nál, lúgos talajokon,

KÉNSAVAS AMMONIÁK

Kérjen díjtalan ismeretetőt!

Péti Nitrogén Műtrágyagyár R.-T., Budapest, V., Nádor-utca 21. Telefon: 128-599, 114-257

5298

A szemes kukorica legmagasabb árának megállapítása.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosának 26.800/1940. Á. K. számú rendelete (megjelent a hivatalos lap október 10-i számában) a szemeskukorica árának megállapításáról a következőket intézkedik.

1. §. (1) Az 1940. évi termésű, idényszerűen száraz szemeskukorica legmagasabb termelői ára, az eladó költségen 15 tonna vasúti kocsiba, illetve uszályba rakva a következő:

1940.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
	P/q					
október	14-20	14-45	14-70	14-95	15-20	15-95
november	15-80	16-05	16-30	16-55	16-80	17-55
december	16-60	16-85	17-10	17-35	17-60	18-35

1941.
 január 17-30 17-55 17-80 18-05 18-30 19-05
 február 18- 18-25 18-50 18-75 19- 19-75
 március 18-80 19-05 19-30 19-55 19-80 20-55
 április 19-50 19-75 20- 20-25 20-50 21-25
 május 20-20 20-45 20-70 20-95 21-20 21-95

(2) 1941. évi május hó 1. után a szemeskukorica legmagasabb ára nem változik.

2. §. (1) Az I. alatt megállapított árak Somogy, Tolna, Baranya, Bács-Bodrog, Csanád-Arad-Torontál, Csongrád, Békés, Bihar, Nyitra és Pozsony k. e. e. vármegyékben, valamint Veszprém vármegye enyingi járásában, Fejér vármegye sárbogárdi járásában, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye dunavesei, kalocsai, kiskörösi és kiskunfélegyházi járásában, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyeének a Tiszától keletre fekvő területén, Hajdú vármegyeének püspökladányi járásában, Komárom és Esztergom vármegyeének a Dunától északra fekvő területén, valamint Bars és Hont vármegye levei és veréblyei járásában számíthatók fel.

(2) A II. alatt megállapított árak Zala vármegyeének balatonfüredi, kesztői, letenyei, nagyközsai, pacsai, sömegi, tapolcai és zalaszentgróti járásában, Veszprém vármegyében — az enyingi járás kivételével —, Sopron vármegye csornai járásában, Győr-Moson és Pozsony k. e. e. vármegyeének területén, Komárom és Esztergom vármegyeének a Dunától délre eső területén, Fejér vármegyében — a sárbogárdi járás kivételével —, Bars és Hont vármegyeének az (1) bekezdésben nem említett területén, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye abonyi, alsódabasai, gyömrői, kunszentmiklósi, monori, nagykátai és ráckevei járásában, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyeének a Tiszától nyugatra fekvő részén, Heves vármegye hevesi és tiszafüredi járásában, valamint Borsod vármegye mezőcsáti járásában számíthatók fel.

(3) A III. alatt megállapított árak Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye aszói, budakönyeki, gödöllői, központi, pemázi és váci járásában, Nógrád vármegye balassagyarmati, nógrádi és sziráki járásában, Heves vármegyében — a hevesi és tiszefüredi járás kivételével —, Borsod vármegyében — a mezőcsáti járás kivételével —, Gömör és Kishont vármegye putnoki járásában, Abauj-Torna vármegyében — a kassai járás kivételével —, Hajdú vármegyeének az (1) bekezdésben nem említett területén, Zemplén, Szabolcs, Szatmár, Ung, valamint Bereg és Ugocsa k. e. e. vármegyeének területén számíthatók fel.

(4) A IV. alatt megállapított árak Nógrád vármegye losonci, salgótarjáni és szécsényi járásában, Gömör és Kishont vármegyében — a putnoki járás kivételével —, Abauj-Torna vármegye kassai járásában, Vas vármegyében, Sopron vármegyében — a csornai járás kivételével —, Zala vármegye alsólendvai, novai és zalaegerszegi járásában számíthatók fel.

(5) Az V. alatt megállapított árak Budapest székesfővárosban, valamint a beregi és ungi közigazgatási kirendeltség területén számíthatók fel.

(6) A VI. alatt megállapított árak a máramarosi közigazgatási kirendeltség területén számíthatók fel.

(7) A városi törvényhatóságok a legmagasabb szemeskukorica árak szempontjából az 1. §. következő csoportjába tartoznak: Baja I., Pécs, Hódmezővásárhely, Komárom, Szeged, Székesfehérvár II., Győr, Keekemet III., Debrecen, Miskolc, Kassa, Ungvár IV., Sopron V. Azon megyei városoknál, amelyek a jelen §. szerint több csoportba megosztott vármegyékhez tartoznak, a legmagasabb kukoricárák szempontjából az 1. §. következő csoportja az irányadó: Kalocsa, Karcag, Kiskunfélegyháza, Kisújszállás, Mezőtúr, Mohács, Turkeve I., Békéscsaba, Esztergom, Jászberény, Kiskunhalas, Makó, Solnok II., Cegléd, Hajdúböszörmény, Hajdúszoboszló, Hajdúnánás, Nagykanizsa, Nagykőrös, Pápa, Szentendre, Vác, Veszprém III., Balassagyarmat, Budafok, Eger, Gyöngyös, Kispeszt, Losonc, Nyíregyháza, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota, Rimaszombat, Roxnyó, Salgótarján, Újpest, Zalaegerszeg IV., Szombathely V.

3. §. (1) Piacon forgalombahozott, vagy feldolgozó üzem, illetőleg kereskedő raktárba be szállított szemeskukorica legmagasabb termelői ára q-kint 25 fillérrel alacsonyabb az 1. §-ban az eladás helyére megállapított árnál.

(2) A termelő gazdaságában átvett kukorica legmagasabb termelői ára — legalább 10 q-l elért mennyiség egy alkalommal történő megvétele esetén — q-kint 55 fillérrel alacsonyabb az 1. §-ban az eladás helyére megállapított árnál. 10 q-nál kisebb mennyiségnek a termelő gazdaságában történő átvétele esetén a gyűjtéssel ténylegesen felmerülő költségeket a jelen bekezdésben megállapított 55 fillér/q összegben tüntetve az 1. §-ban az eladás helyére megállapított áról le kell vonni.

4. §. (1) Kereskedők, a termelők által vasúti kocsiba, illetve uszályba rakott kukoricánál, a termelőnek kifizetett vételárhoz a vasúti szállítás költségeit és annak általuk fizetett mellékletét, valamint q-kint legfeljebb 35 fillér kereskedői hasznot számíthatnak, eladási áruk azonban q-kint legfeljebb 35 fillérrel lehet magasabb az 1. §-ban az eladás helyére megállapított legmagasabb termelői áránál.

(2) A 3. §. (1) bekezdése szerint vásárolt kukoricánál ab raktár, kocsira rakva történő eladása esetén kereskedők a kifizetett vételárhoz q-kint legfeljebb 45 fillér kereskedői hasznot számíthatnak.

(3) Termelőktől vasúti kocsiba rakva vásárolt és köz- vagy magánraktárba szállított kukoricánál ab raktár kocsira rakva történő eladásánál, illetve a 3. §. (1) bekezdése szerint vásárolt kukoricánál vasúti kocsiba rakva történő eladásánál kereskedők a termelőnek kifizetett vételárhoz a vasúti fuvar és annak általuk fizetett mellékletét, valamint q-kint legfeljebb 80 fillér kereskedői hasznot számíthatnak. Eladási áruk azonban q-kint legfeljebb 80 fillérrel lehet magasabb az 1. §-ban az eladás helyére megállapított legmagasabb termelői áránál.

(4) Feldolgozó üzem a 3. §. (1) bekezdése szerint vásárolt kukoricánál szemes állapotban történő értékesítése esetén a tényleg kifizetett vételárhoz q-kint legfeljebb 25 fillér kereskedői hasznot számíthat.

(5) Kukoricadaráló és egyéb feldolgozó üzemek a vágótermény értékesítésénél a jelen rendelet szempontjából termelőnek tekintendők.

5. §. (1) A legfeljebb 15% nedvességet tartalmazó mestersegen szárított szemeskukorica legmagasabb ára az 1940. év október havában 5-50 P/q-val, az 1940. év november havában 4-— P/q-val, az 1940. év december havában 3-30 P/q-val és az 1941. év január havában 2-70 P/q-val magasabb az idényszerűen száraz kukoricának a jelen rendeletben az eladás helyére és időpontjára megállapított áránál.

(2) Az 1939. évi termésű szemeskukorica legmagasabb ára az 1940. évi termésű szemeskukoricára a jelen §. (1) bekezdésében az 1940. évi május hónapra megállapított árral azonos.

Az elősertések legmagasabb árának újabb megállapítása.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosának a hivatalos lap folyó hó 10-i számában közölt 26.300/1940. Á. K. számú rendelete intézkedik az elősertések árának újabb megállapításáról. A rendelet a következőkben szövegesen közöljük.

1. §. (1) A legfeljebb 12 órát kopaltatott elősertékekért kifizethető legmagasabb árakat az alábbiak szerint állapítom meg:

a) Legalább 160 kg súlyú fiatal (legfeljebb 2 éves), tenyésztésbe nem fogott, jól hizott, elsőrendű zsírsertés	160	156	154	150	148	146	144
b) Legalább 140 kg súlyú fiatal (legfeljebb 18 hónapos), vagy legalább 150 kg-os (legfeljebb 2 éves), tenyésztésbe nem fogott, jól hizott, elsőrendű zsírsertés	154	150	148	144	142	140	136
c) Legalább 110 kg súlyú fiatal, jól hizott zsírsertés; elsőrendű fiatal angol tokesertés; elsőrendű sonkaszerű	152	148	146	142	140	138	134
d) Legalább 170 kg súlyú hizott zsírsertés, korra való tekintet nélkül	148	144	142	138	136	134	132
e) Legalább 100 kg súlyú fiatal, középminőségű szedett-sertés	148	144	142	138	136	134	130
f) 170 kg-nál kisebb súlyú vágósertés, korra való tekintet nélkül; silány minőségű vágósertés	142	138	136	132	130	128	124

(2) A jelen szakasz (1) bekezdésének a)–f) pontja alatt megállapított legmagasabb árakat csupán olyan sertésekért szabad felszámítani és kifizetni, amelyek súly- és minőség szempontjából az a)–f) pont alatt megállapított követelményeknek megfelelnek. Az előírt kisebb súlyú vagy gyengébb minőségű sertésekről magasabb ár még abban az esetben sem fizethető ki, ha azok az előírt nagyobb vagy azonos súlyú és jobb vagy azonos minőségű sertésekkel együtt kerülnek eladásra.

2. §. (1) Az I. alatt megállapított árak Budapest székesfőváros sertésvásárán és közbazárján történő átadás esetén számíthatók fel.

(2) A II. alatt megállapított árak Nógrád vármegye losonci, salgótarjáni és szécsényi járásának területén, Gömör és Kishont vármegyében — a putnoki járás kivételével —, Abauj-Torna vármegye kassai járásában és a kárpátaljai

közigazgatási kirendeltségek területén számíthatók fel, hízaló gazdaságokban történő átadás esetén.

(3) A III. alatt megállapított árak Budapest székesfővárosnak az (1) bekezdésben nem említett területén — amennyiben a (8) bekezdés másként nem intézkedik —, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye aszói, budakönyeki, gödöllői, központi, pemázi és váci járásának területén, Nógrád és Abauj-Torna vármegyeének a (2) bekezdésben nem említett területén, Gömör és Kishont vármegye putnoki járásában, Heves vármegyeének a Budapest—Miskolc vasútvonaltól északra fekvő területén és az egész hatvani járásban, Borsod vármegyében — kivéve a mezőkövesdi járásnak a Budapest—Miskolc vasútvonaltól délre eső részét és az egész mezőcsáti járást —, Zemplén, Ung, Bereg és Ugocsa k. e. e. vármegyeének területén számíthatók fel, hízaló gazdaságokban történő átadás esetén.

(4) A IV. alatt megállapított árak Fejér vármegye móri járásában, Esztergom vármegyében — kivéve a parkányi járást —, Komárom vármegye tatai járásában, valamint Bars és Hont k. e. e. vármegyeének ipolyisági és szobi járásának területén számíthatók fel, hízaló gazdaságokban történő átadás esetén.

(5) Az V. alatt megállapított árak Zala vármegye alsólendvai, novai és zalaegerszegi járásának területén, Vas vármegyeének és Sopron vármegyében — kivéve a csornai járás területén —, számíthatók fel, hízaló gazdaságokban történő átadás esetén.

(6) A VI. alatt megállapított árak Baranya vármegye pécsi és pécsvárad járásának területén, Komárom, Esztergom, valamint Bars és Hont k. e. e. vármegyeének a (4) bekezdésben nem említett területén, Nyitra és Pozsony k. e. e., Győr, Moson és Pozsony k. e. e. vármegyékben, Sopron és Zala vármegyeének az (5) bekezdésben nem említett területén, Veszprém vármegyében — kivéve az enyingi járást —, Fejér vármegye adonyi, székesfehérvári és vaji járásában, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye abonyi, alsódabasai, gyömrői, kunszentmiklósi, monori, nagykátai és ráckevei járásában, Heves és Borsod vármegyeének a (3) bekezdésben nem említett területén, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyeének a Tiszától nyugatra fekvő részén, Hajdú vármegyében — kivéve a püspökladányi járást, valamint Szabolcs és Szatmár vármegye területén számíthatók fel, hízaló gazdaságokban történő átadás esetén.

(7) Az (1)–(6) bekezdésben fel nem sorolt területeken hízaló, gazdaságban történő átadás esetén, legfeljebb a VII. alatt megállapított árak számíthatók fel.

(8) A városi törvényhatóságok a legmagasabb sertésárak szempontjából az 1. §. következő csoportjába tartoznak: Kassa, Ungvár II., Miskolc III., Pécs IV., Debrecen, Győr, Keekemet, Komárom, Sopron, Székesfehérvár VI., Baja, Hódmezővásárhely, Szeged VII. Azon megyei városoknál, amelyek a jelen §. szerint több csoportba megosztott vármegyékhez tartoznak, a legmagasabb előállítási szempontjából az 1. §. következő csoportja az irányadó: Salgótarján, Rimaszombat, Kispeszt, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota, Újpest II., Budafok, Eger, Gyöngyös, Szentendre, Vác III., Esztergom IV., Zalaegerszeg V., Cegléd.

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
fillér/elsőszületkilogrammonként						
160	156	154	150	148	146	144
154	150	148	144	142	140	136
152	148	146	142	140	138	134
148	144	142	138	136	134	132
148	144	142	138	136	134	130
142	138	136	132	130	128	124

Nagykőrös, Hajdúböszörmény, Hajdúszoboszló, Hajdúnánás, Jászberény, Nagykanizsa, Pápa, Solnok, Veszprém VI., Kalocsa, Karcag, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Kisújszállás, Mezőtúr, Mohács, Turkeve VII. Ugyancsak a II. alatt megállapított árak irányadók Cinkota, Csepel, Pestújhely, Rákosszentmihály és Saslalom nagyközségek területén is.

3. §. (1) Vásártéren, vagy a vevőhöz szállítva történő átadás esetén a szállítás tényleges költsége, kg-kint azonban legfeljebb 2 fillér, a jelen rendelet 1. §-a és 2. §-ának (2)–(8) bekezdése szerint a hízaló gazdaságban történő átadás esetén érvényes legmagasabb árhoz hozzászámítható.

(2) Vasúton történő szállítás esetén a szállítási jegyen a kifizetett vételárát a közszégi előjáróság által igazoltatni kell.

Többszörös terhet 80 q terhelésig könnyen szállít gumikerékes

ZELENSKI-KOCSIVAL Sárban sem sülljed.

Teherautó-pótkocsik és karosszériák

Gróf **Zeleński Róbert** Gépgyár kft., Pestszenterzsébet, Mikszáth-u. 18. Telefon: 147-212, 347-566

Szab. „Mátyás“-zúzó

legmodernebb egyetemes őrlő-, szártépő- és silótöltő-gépek.

Üzemközből cserélhető szitákkal és metsző-késekkel.

Alacsony fordulatszám.

Ó

IAK

99, 114-257

4. §. (1) Az 1940. évi szeptember hó 12-e előtt megvett, de a jelen rendelet hatálybalépéséig még le nem szállított élősertések a szerződésben megállapított ár csupan akkor érvényesíthető teljes egészében, ha az a jelen rendeletben megállapított árnál alacsonyabb vagy azokkal azonos.

(2) Az 1940. évi szeptember hó 12-e után eladott, de még le nem szállított élősertések vételárát a 23.900/1940. VII. Á. K. számú rendeletben és a jelen rendeletben az adás-vételi ügylet helyére megállapított élősertésárak közötti különbség összegével fel kell emelni.

A zsirszalonna, háj és zsír legmagasabb árának megállapítása.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosának 26.500/1940. Á. K. számú rendelete, megjelent a hivatalos lap folyó hó 10-i számában, a következőképpen intézkedik a zsirszalonna, háj és zsír budapesti legmagasabb árának megállapításáról:

1. §. Legmagasabb fogyasztói árak Budapest székesfőváros területén:

Olvasztani való elsőrendű zsirszalonna börrrel ... 2-12 P/kg
Háj ... 2-28 ..
Elsőrendű olvasztott sertészsír ... 2-24 ..

2. §. Legmagasabb nagybani árak Budapest székesfőváros területén:

Olvasztani való elsőrendű zsirszalonna börrrel ... 2-04 P/kg
Háj ... 2-16 ..
Elsőrendű olvasztott sertészsír ... 2-14 ..
Kenyérszalonna, tokaszalonna ... 1-96 ..

Spekelő szalonna:

27-30 kg-os, nyersen ... 2-04 P/kg
sózva ... 2-07 ..

24-27 kg-os, nyersen ... 2-01 ..
sózva ... 2-04 ..

18-24 kg-os, nyersen ... 1-98 ..
sózva ... 2-01 ..

18 kg alatti, nyersen ... 1-94 ..
sózva ... 1-97 ..

3. §. Az 1. és 2. §-ban megállapított legmagasabb fogyasztói és nagybani árak érvényesek: Budafok, Kispeszt, Pestszenterzsébet, Pestszentlőrinc, Rákospalota, Újpest megyei városok, Albertfalva, Cinkota, Csepel, Mátyásföld, Pécel, Pestújhely, Rákosszentmihály, Rákoshegy, Rákoskeresztúr, Rákosliget, Rákosszentmihály, Saslalom nagyközségek területén.

4. §. Vizonteladók részére történő eladásoknál, valamint közintézményeknek és feldolgozó üzemeknek történő és egy alkalommal legalább 50 kg, vagy folyamatos szállításkor egy hónap alatt összesen legalább 200 kg zsirszalonna, háj vagy zsír szállítása esetén legfeljebb a 2. § szerint megállapított nagybani árak számíthatók fel. Közintézményekkel és feldolgozó üzemekkel szemben, egy alkalommal legalább 25 kg, vagy folyamatos szállításkor egy hónap alatt összesen 100 kg zsirszalonna, háj vagy zsír szállítása esetén a jelen rendelet 2. §-ában megállapított nagybani áraknál legfeljebb a fogyasztói és nagybani árak közötti különbség felével magasabb árak számíthatók fel.

Ugyanekkor a hivatalos lap folyó hó 10-i számában jelent meg az árelenőrzés országos kormánybiztosának 26.600/1940. Á. K. számú rendelete, amely Budapest székesfőváros kivételével az ország egész területén felszámítható legmagasabb szalonna-, háj-, sertészsír- és sertésbúrákat állapítja meg.

Az Országos Nép- és Családvédelmi Alapról szóló 1940. évi XXIII. t. c. életbeléptetése.

A 164.600. számú belügyminiszteri rendelet az Országos Nép- és Családvédelmi Alapról szóló 1940. évi XXIII. t. c. rendelkezéseit folyó hó 4-től számítható érvénnyel hatályba léptette, nevezett törvények 3. §-a (1), (3) és (4) bekezdésének kivételével, amelyek érvénybeléptetéséről a belügyminiszter külön fog intézkedni.

Egyidejűen folyó hó 4-én jelent meg a 7000. M. E. számú kormányrendelet, amely az Országos Nép- és Családvédelmi Alap szervezeti és működési szabályzatát foglalja magában. A rendelet értelmében az Alap központi szerve az igazgató-bizottság és az Országos Szociális Felügyelőség. Az igazgató-bizottság tagjai a belügyminisztérium közjóléti és közegészségügyi osztályainak vezetői, továbbá az egyes szakminisztériumok egy-egy, a belügyminiszter által kinevezett képviselője, a minisztérium által hat év tartamára kinevezett, legfeljebb 24 tag és az Országos Szociális Felügyelőség ügyvezető-elnöke, aki egyúttal az igazgató-bizottság elnökének állandó helyettese. Az igazgató-bizottság készíti elő az Alap munkatervét és költségvetését, továbbá állást foglal a belügyminiszterrel esetenkénti hozzáutalt ügyekben. Az igazgató-bizottság előadója az ügyvezető-elnök által kijelölt szociális felügyelő.

Az Országos Szociális Felügyelőség élén a minisztérium által szerződéssel alkalmazott ügyvezető-elnök áll, a szolgál-

latot pedig a szociális felügyelők látják el, akik csak főiskolai végzettségű tisztviselők lehetnek.

Az egyes törvényhatóságokban az Alappal kapcsolatos feladatokat a törvényhatóság első tisztviselője látja el, aki intézkedéseiről a törvényhatósági közgyűlésnek tájékoztató jelentést tesz. A törvényhatóság első tisztviselője készíti el a törvényhatóság szociális munkatervét és annak költségvetését, amelyeket jóváhagyás végett az Országos Szociális Felügyelőséghez terjeszt be, a jóváhagyott szociális munkatervet végrehajtja és a törvényhatóság területén működő szociális intézmények munkáját irányítja és ellenőrzi.

A főszolgabíró, illetve a megyei város polgármestere az Alappal kapcsolatos feladatok ellátására külön szociális előadót jelöl ki, addig is, míg erre a célra állászerzése útján nem történik gondoskodás. A városokban és községekben a szociális adalfelvetel és gondozás feladatait az erre a célra kiképzett és a belügyminiszter által ezzel megbízott védőnők látják el. A felügyelőség a vármegyei közjóléti (szociális) előadókkal az Alappal kapcsolatos feladatokban az alispán egyidejű értesítése mellett közvetlenül is érintkezhetnek. A hatóságok, hivatalok és közintézmények az Országos Szociális Felügyelőség megkeresését soronkívül tartoznak elintézni.

A közoktatásügyi ideiglenes szabályozása a visszaesett keleti és erdélyi területen.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter folyó hó 6-án 24.024. szám alatt rendeletet adott ki, amellyel a visszatért keleti és erdélyi területen a közoktatásügyet ideiglenesen rendezi. A rendezés csak az 1940/41. tanévre terjed ki, mert a végleges rendezésre csak később, a szükségletek, valamint a tárgyi és személyi viszonyok pontos megállapítása után kerülhet sor. Ekkor fogja a miniszter a visszatért területeken az iskolák fajtáit, jellegét és elhelyezését és számát, valamint az iskolai épületek felhasználását végleg megállapítani. Ugyanekkor sor kerül a tanszemélyzet végleges elhelyezésére és beosztására is.

A csupan erre a tanévre vonatkozó ideiglenes rendezés alapelve az, hogy minden iskola lehetőleg megtartsa azt a jellegét, amilyen jellegű az elmúlt tanévben volt. Ha tehát az iskola az elmúlt tanévben állami iskola volt, mint állami iskola, ha pedig felekezeti iskola volt, mint felekezeti iskola folytatja működését. Gondoskodik a rendelet arról, hogy olyan községekben, ahol a felekezeti iskola elhelyezése nem megfelelő, a felekezeti iskola céljaira az állami iskola épületét is igénybe lehessen venni. Ugyanígy a felekezeti iskola helyiségeit, szükség esetében állami iskola céljaira is fel lehet használni.

A tanítás megkezdésének napjára a miniszter október 15-ikét jelölte ki. Kivételesen a tanítás megkezdését november 15-ikéig el lehet halasztani. A tanulók életkora tekintetében a miniszter úgy rendelkezett, hogy a népiskola első osztályába azt is fel lehet venni, aki hatodik életévét szeptember 15-én betöltötte. A tanulóknak tanulmányait lehetőleg abban a tanintézetben kell folytatniuk, ahol ezeket megkezdték.

A zsidó tanulók tekintetében a miniszter rendelkezése az, hogy azokat elsősorban az izraelita felekezeti iskolákban kell elhelyezni. Középsiskolába zsidó tanulót csak 6 százalék erejéig lehet felvenni.

A népiskolákban a tanítás nyelve magyar, ha azonban a lakosság nem magyar nyelvű, a tanítást a lakosság anyanyelvén, vegyes lakosságú községekben pedig magyar és a más nemzetiségűek nyelvén párhuzamosan kell folytatni. Mindenesetre gondoskodni kell a magyar nyelv megfelelő mértékű tanításáról. Középsiskolában a nem magyar nyelvű tanulókat külön tagozatban vagy osztályokban fogják anyanyelvükön tanítani.

Azok a tanulók, akik a tanintézet alsóbb évfolyamában megbuktak, a következő felsőbb évfolyamba felvehetők ugyan javítóvizsga nélkül is, azonban évközben olyan tanulmányi eredményt kell elérniük, amellyel bebizonyítják, hogy tanulmányaik folytatására alkalmasak. Elremlte a miniszter, hogy azok, akik az érettségi vizsgán, illetőleg az érettségi vizsgának megfelelő más vizsgán megbuktak, újból érettségi vizsgát tessenek.

A rendelet szerint a népiskolai tanítás teljesen ingyenes. A szegény tanuló még az 1 pengő beíratási díjat sem köteles megfizetni. Az állami középiskolában a miniszter már most bevezeti a magyar tandíjrendszert, mert ez a román tandíjrendszernél sokkal kedvezőbb. A magyar tandíjrendszer szabályait is enyhíteni lehet ott, ahol erre a tanulók szegénysége miatt szükség van. Gondoskodik a miniszter arról, hogy az internátusok, kollégiumok és szemináriumok a szegény tanulóknak tanulmányaik folytatását megkönnyíthessék. Ebből a célból ösztöndíjak, segélyek és egyéb támogatások állnak a tanulók rendelkezésére.

A tanintézetek működésüket további intézkedésig az előző évben alkalmazott tanterv szerint folytatják, de külön a tanterv szerint kell mindenütt a magyar nyelv és a magyar nemzetismereti tárgyak tanításáról gondoskodni.

A visszért területen működő tanítókat és tanárokat a miniszter arra kötelezte, hogy későbbi időpontban állami tanfolyamokon vegyenek részt. Ezek a tanítók és tanárok fogják megismerni a hazai oktatásügyet és a tanítás irányelveit. A tanítók és tanárok elhelyezésére vonatkozóan hangsúlyozza a miniszter, hogy minden alkalmazást, beosztást vagy megbízást egyelőre ideiglenes jellegűnek kell tekinteni.

Az egyenesadókra vonatkozó folyó évi XXII. t. c. 25. 26. és 27. §-ának életbeléptetése.

A hivatalos lapban folyó hó 9-én jelent meg a pénzügyminiszter 139.700. számú rendelete az egyenesadókra vonatkozó egyes törvényes rendelkezések módosításáról és kiegészítéséről szóló folyó évi XXII. t. c. 25-27. §-ának folyó évi november 1. napjától kezdve leendő életbeléptetéséről. Ez a három törvényszakasz az alkalmazottak kereseti adójára vonatkozóan tartalmaz különféle új rendelkezéseket és a most kiadott pénzügyminiszteri rendelet ezek végrehajtásáról intézkedik olyan értelemben, hogy az említe három szakasz rendelkezései az alkalmazottaknak folyó évi november 1. napjától kezdve esedékes illetményeire alkalmazandók. A rendelkezések egyes, a gazdákat is érintő rendelkezéseit lapunk adóügyi szakértője külön fogja részletesen ismertetni.

A cukorra forgalmi adó alapján szolgáló répaár.

A 148.726. számú pénzügyminiszteri rendelet a cukor-répa után fizetendő forgalmi adó alapjául szolgáló répaárát az 1940/41. gazdasági évre métermázsankint 2-50 pengőben állapította meg.

Kender és kenderkőc, valamint a len és lenkőc legmagasabb ára.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosá folyó hó 4-én 22.990. szám alatt rendeletet adott ki, amelyben a következőképpen állapította meg az 1940. évi júliától kender és kenderkőc, tilott len és lenkőc, valamint kaszált és cséplött maglenszalma, ebből készült áztatlan lenkőc és tört lencsalma legmagasabb árát:

1. Az I. osztályú világos és erőteljes tilott kender q-kint legmagasabb ára 156— pengő, a II. osztályú sötét és erőteljes tilott kender ára q-kint 144— pengő, a III. osztályú tilott kender ára q-kint 132— pengő.

2. A tépéskőc és kitalott kenderkőc legmagasabb ára q-kint 100— pengő.

3. A tilolási, illetve rázott kőc legmagasabb ára q-kint 86— pengő.

4. A hulladékőc legmagasabb ára q-kint 40— pengő.

5. A hulladék lenkőc legmagasabb ára a rendelet úgy állapítja meg, hogy a A) csoport I. osztályába tartozó tilott len ára 300— pengő, a II. osztályába tartozó ára 295— pengő. A B) csoport I. osztályába tartozó 261— pengő, a II. osztályába tartozó 252— pengő. A C) csoport I. osztályába tartozó 213— pengő, a II. osztályába tartozó pedig 205— pengő.

6. A tépéskőc ára q-kint 117— pengő, az I. osztályú tilolási kőc 105— pengő, a II. osztályú 98— pengő, a III. osztályú 91— pengő.

7. A kaszált lenkőc legmagasabb ára q-kint 30— pengő.

8. A kaszált és cséplött maglenszalma métermázsankint ára I. osztályú árunál 7-20 pengő, II. osztályú árunál 6-20 pengő.

9. Az áztatlan lenkőc legmagasabb ára q-kint 90— pengő.

10. A kaszált és cséplött maglenszalmából készült tört-lenszalma I. osztályú minőségének (világos) ára q-kint 17-50 pengő, a II. osztályú (sötét) 16— pengő.

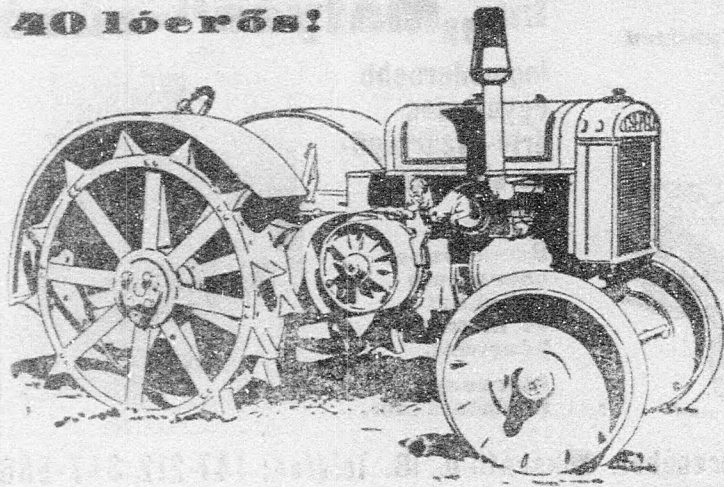
Minden olyan termelő, kikészítő, kereskedő és továbbfeldolgozó, akinek folyó hó 4-én a folyó évet megelőző évi júliától kenderkőcöt és lenkőcöt 10—10 q-t meghaladó, az ezekből gyártott féltermékekből pedig (tilott kender, tilott len, kőcök) 5 q-t meghaladó készlete van, köteles azt folyó hó 4-től számított 8 napon belül az árelenőrzés országos kormánybiztosának (Budapest, II. Hunyadi János-ut 1.) bejelenteni.

A tiszta és kevert gyapjúszövetek, valamint a bélesáru legmagasabb nagykereskedői eladási árának megállapítása.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosá 23.000. számú rendeletével folyó hó 14-én kezdődő érvénnyel megszabta a belföldi és külföldi gyártmányú tiszta és kevert gyapjúszövetek, valamint egyéb nyersanyagból készült szövetek, úgyszintén bármely anyagból készült bélesáru legmagasabb nagykereskedői árát, mégpedig olyan módon, hogy a legmagasabb nagykereskedői árát pontos önköltségszámítás alapján és a rendeletben foglalt előírások betartásával maga a kereskedő állapítja meg.

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemköltség!

40 lóerős!

Hosszú élettartam! Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból!

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon.

Alacsony ár és kedvező fizetési feltételek.

Több éves referenciákkal szolgálunk.

Gyártja: WEISS MANFRED Acél-, Fémművei R.-T., CSEPEL

Eladási központ: AGRARGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

Telefon: 126—581

Budapest, V., Szent István-körút 12

Sürgőny cím: Agrobudapest

5241

Postai esomagforgalom a visszaesait keleti és erdélyi országárszékkel.

A kereskedelmi és közlekedési miniszter 244.683. számú rendelete értelmében folyó hó 6-án megnyitott a teljes postai csomagforgalom a magyar szeptember 30-ig visszacsatolt keleti és erdélyi országárszékben. Ennek fogva ebben a viszonylatban is egyidejűen életbe lépett az általános magyar postai díjszabás, megszűntek a csomagokra nézve átmenetileg elrendelt súlykorlátozások, valamint az ideiglenes hatályú külön csomagdíjszabás.

Október 30-ig meghosszabbították az erdélyi utazási korlátozások határidejét.

A honvédezőkar főnöke az Erdélybe való beutazási korlátozások határidejét október 30-ig meghosszabbította. A beutazásra vonatkozóan azonban a következő könnyítéseket engedélyezte: 1. A katonai tényleges és nyugállományú személyek, csendőrök és ezek igazolt hozzátartozói utazási igazolvány nélkül, személyazonossági vagy vasúti arcképes igazolvánnyal a záróvonalat átélhetik. 2. Tényleges szolgálatban álló tisztviselők utazására nézve is az első pontban foglaltak érvényesek. 3. Minden más polgári személy számára a beutazás az eddigi gyakorlat szerint történik.

Be kell jelenteni a keleti és erdélyi területek levéltárából és közgyűjteményéből eltűnt iratokat és egyéb értékeket.

A Budapesti Közlöny folyó hó 8-i száma közölte a miniszteriumnak a keleti és erdélyi területek levéltárából és egyéb közgyűjteményeiből eredő iratok kötelező bejelentéséről szóló 7070. M. E. számú rendeletét, valamint az említett közgyűjteményekből kikerült iratok és egyéb tárgyak bejelentése és beszolgáltatása tárgyában a magyar társadalomhoz intézett felhívást.

A miniszterium fentebb említett rendelete kötelezi a természetes személyeket, egyesületeket, társaságokat, intézeteket és egyéb jogi személyeket, hogy a tulajdonukban vagy birtokukban lévő azokat az iratokat, könyveket, képeket, metszleteket, fényképeket, folyóiratokat, művészi vagy történelmi értékű egyéb tárgyakat, amelyek felismerhetők vagy feltehetően a keleti és erdélyi területek vármegyéi, városai és egyéb levéltárához, könyvtárához vagy más közgyűjteményeihez tartoztak, valamint az előbb említett olyan tárgyakat, amelyek elárverésére csatlakoztatás céljából a postatakarékpénztár árverési csarnokának átadták, folyó hó 1. napjáig az Országos Levéltárnak (Budapest, I., Bécsi Kapu-tér 4. sz.) írásban jelentésük be.

A bejelentés alá eső iratokat, stb. és egyéb tárgyakat hatósági zár alá helyezetteknek kell tekinteni és azokat a bejelentő megőrizni és a romlásától megóvni köteles. A zár alá helyezett tárgyaknak forgalomba hozatala, elidegenítése tilos. A rendelet értelmében kihágás miatt elzárással büntetik azt, aki a bejelentési kötelezettséget nem teljesíti, kijátszva vagy tudva valótlan bejelentést tesz, aki a forgalombahozatali és elidegenítési tilalmat megszegi vagy kijátszva, aki a vételi jog gyakorlását akadályozza vagy megküszölti és végül a postatakarékpénztárnak azt az alkalmazottját, aki a bejelentés alá eső tárgyat a vételi jog gyakorlása tekintetében teendő nyilatkozat bevárása nélkül árverésre bocsát vagy az árverelőnek kiszolgált.

A társadalomhoz intézett kormányfelhívás szerint a visszacsatolt keleti és erdélyi területeknek a honvédség által történt megszállásakor kiderült, hogy a vármegyei, városi és egyéb levéltáraknak és egyéb közgyűjteményeknek felbecsülhetetlen értékű és pótolhatatlan anyagából nagytömegű irat, könyv, stb. hiányzik, mert azokat még a román uralom ideje alatt ismeretlen tettesek áruba bocsátották. Az illetéktelenül forgalomba hozott iratok jelentékeny részét a hazafias érzésű magyar közönség, a műgyűjtők megszerezték avégből, hogy az iratokat és egyéb értékeket a pusztulástól megmentse.

A miniszterium, bár az említett levéltári és közgyűjteményi anyag nagy része bűnös úton került forgalomba s ezekre a tárgyakra jogszabály (1930. XXXIV. tc. 75. §-a) értelmében még jóhiszemű vevő sem szerzhet tulajdon, mégis méltányolni kívánja a hazafias érzésű magyar közönségnek azt az áldozatos készségét, amellyel ezt az értékes anyagot az enyészettől megmentette és ezért az Országos Levéltárnak bejelentett iratok, stb. átadása ellenében a bejelentőnek a megszerzők kifizetett vételárával arányban álló kárpótlást kíván adni, feltéve, hogy a bejelentő erre a kárpótlásra igényt tart.

A kormány bízik a magyar közönség hazafias érzésében és reméli, hogy a felhívással egyidejűen kibocsátott miniszteriumrendeletben megállapított kényszerítő szabályok gyakorlati alkalmazására a fentiek okából már nem is lesz szükség.

KÖNYVISMERTETÉS.

Növénytermesztés. (Rövid útmutató a szántóföldi növények termesztésére.) Írta: Villax Ödön dr., az Országos M. Kir. Növénytermesztési Intézet vezetője. III. bővített kiadás. Nyolcadrét, 315 lap. Magyaróvár, 1940.

A „Köztelek” 1937. évi 35—36. száma ismertette Villax Ödön dr. növénytermesztési enciklopédiájának II. kiadását. Most a könyv III. kiadásban jelent meg újabb részletekkel kibővítve. Annak, hogy a könyv

kiadásai a gazdasági könyvpiac korlátolt felvevőképességének megfelelő példányszámokkal rövidebb időközökben követik egymást, mindenesetre megvan az az előnye, hogy a korszerűsítések és a szükségesnek látott bővítések benne könnyen elvégezhetők. Új részeket alkotnak a könyvben a szántóföldi kísérletezésről, a vetőmagról, a vetőmag-tisztításról és vetőmagkezelésről, továbbá a fűmagtermesztésről és a konyhakerti növények szántóföldi magtermesztéséről szóló fejezetek. A könyv különben az ilyen munkák általános beosztását követi és igyekszik könnyen áttekinthető és elsajátítható ismereteket nyújtani a talajművelésről, a trágyázásról és a szántóföldi, részben inkább már kerti, továbbá gyepi növényekről és termesztésükről. Az alapismeretekről a fontosabb talajtani vonatkozásokat, a talajok keletkezését, a legfontosabb talajtípusokat, a növényi test összetételét és a növényi táplálkozást ismertető részek gondoskodnak. A könyv nyelve a mezőgazdasági szakirodalomban a legjobbak közé tartozik, ami hozzájárul ahhoz, hogy azt nemcsak a közép- és alsófokú szakiskolák, hanem a gazdaközönség szélesbb rétegei is kedveljék és használnak forgathassák. Talán azt lehetne kifogásolni, ami az első tekintetre is feltűnik, hogy az egyes részek értelmi színvonalában nem mindig van meg az egyensúly, mert míg a könyv alaphangja céljának megfelelően vázlatos és rövidrefogott, addig bevezető fejezetei, de később is egyes helyek csak nagyobb tudományos felkészültséggel érthetők meg.

S. J. dr.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabriceus Endre.

A Bars—Hontvármegyei Gazdasági Egyesület szeptember 21-én tartotta Léván első rendes közgyűlését alsóelőri Farkas Géza elnöke alatt. Bars—Hont vármegyei gazdaközönsége a visszacsatolás után új érdekképviseletet alakított. Műtán alapszabályait most jóváhagyták, ennek alapján a közgyűlés megválasztotta az igazgatótestületet. Az egyesület igazgatójává Krajsik Jenőt választották meg, aki 1909-től 1923-ig a Barsvármegyei Gazdasági Egyesületnek volt igazgatója. Az egyesület előterjesztett programja szerint célul tűzték ki az értékesítés megszervezését és a különböző mezőgazdasági érdekszervezetek összpontosítását. E ténem már is eredmény mutatkozik, amennyiben a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara kirendeltsége és az egyesület szoros együttműködést létesítettek, ami a gazdaközönség érdekeit szolgálja. Elhatározta a közgyűlés, hogy a gazdasági egyesület a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamarával karöltve, 1941-ben mezőgazdasági kiállítást rendez. A kiállítás rendezését megokolja a vármegye fejlett állattenyésztése és magasfokú mezőgazdasági kultúrája.

Az Abauj-Tornavármegyei Gazdasági Egyesület október 2-án Tóglássy András elnök elnöklétével igazgatóválasztmányi gyűlést tartott. Az elnöki megnyitó után a titkári jelentés beszámolt az egyesület szeptember havi működéséről, amely szerint az egyesület tevékenysége főleg a gazdaságokban szükséges iparcikkek közös megrendelésének lebonyolítására, az okserű és célszerű csávázás propagálására, a téli gazdasági tanfolyamok megszervezésére stb. irányult. A választmány egyhangúan támogatta Sárffy Elek gazdasági felügyelőnek az önálló vármegyei állattenyésztési egyesület megalakítása tárgyában folytatott munkásságát. Elhatározta a választmány, hogy a szokásos tenyészkacsa- és kancacsikó-díjazásokat az egyesület a vármegyei lötenyésztő bizottsággal karöltve október 27-én tartja Encsen és Nagyidán. Megállapította a választmány, hogy az a hiedelem, miszerint az agrárköltségbeárulás már megtörtént volna, közel sem fedi a valóságot, mert a gazdasági termények és iparcikkek árai között fennálló aránytalanság nem mutat csökkenő irányzatot. A rendkívül rossz termés feltétlenül szükségessé tenné az árkorlátozóbizottság által megállapított terményárak felülvizsgálatát. A hízott sertésárak rendkívül kedvezőtlen lerögzítése következtében, a hizlalás semmi hasznát sem hoz és nemcsak a zsír eltűnését okozza, de közvetve a tejtermelést is és főleg a nagyvárosok tejjelátását is csödbe viszi. A zsírhiányt vidéken is tejjel és vajjal igyekeznek a lakosság pótolni. Az elemikársujtató gazdák hathatós megsegítése, a tüzfaiellátás szabályozása és a gypajütermelés megsegítése még azok a problémák, amelyekre felterjesztésben kér az egyesület orvoslást a földművelésügyi

minisztériától. A téli abraklakarmányszükségleteket összehírálással igyekeznek az egyesület biztosítani. Dobozy István alelnök felhívta a választmány figyelmét a Kassai Központi Tejszövetkezet eddigi munkásságára és arra a törekvésre, amely elsősorban a gazdaérdekeknek, másodsorban pedig Kassa tejellátásának igyekezett eleget tenni. Farkas Géza örökös tiszteletbeli elnök a vármegyei legkisebb munkabérmegállapító bizottság határozatát tette szóvá. Hangoztatta, hogy nem a legkisebb munkabérek nagyságát kifogásolja, hanem a határozat erős kötöttségét. Ilyen módon a határozatnak nincs kellő rugalmassága, és így kivitele nehézségekbe fog ütközni, ha kellő módosításról nem történik intézkedés. Végül Gabos Dénes dr. gazdasági tanintézeteli igazgató hangoztatta az abraklakarmányok termelésének fontosságát.

A hivatalos termésbecslés és a mezőgazdaság állapota.

A földművelésügyi minisztérium október 1-én lezárta és 5-én közzétette jelentése szerint a legutóbbi hivatalos vetésjelentés közzétételé óta eltelt háromhetes időszak első hetében hűvös, berult és esős, második hetében száraz, meleg, napsütéses, harmadik hetében pedig ismét hűvös és esős időjárás uralkodott. A nappali felmelegedés eleinte az évszakhoz képest gyenge, majd erős, az utolsó napokban ismét gyenge volt. Az éjszakák a nappalokhoz hasonlóan, az időszak első és harmadik hetében hűvösök, a középső hetében enyhék voltak. Napsütés az első és utolsó héten kevés volt. Az eső mennyisége az ország túlnyomó részén meghaladta az átlagot. Az átlagon alul maradt a csapadék a Dunántúl északnyugati szögletében, a Kis-Alföldön és a Felvidék nyugati felében, összesen az országnak kb. 12—15%-án. E területeken az átlag fele és az átlag között volt a csapadék, Galánta vidékén azonban az átlag felét sem érte el. Az ország többi vidékein, tehát az országnak több, mint $\frac{2}{10}$ részén az átlagot meghaladó s az ország nagyobb részén az átlag kétszereséig terjedő eső hullott. Az átlag kétszeresét is meghaladó csapadékot kapott a Dunántúl déli fele és az Alföld déli része. Nagykanizsa vidékén, valamint a Duna-Tiszaköze déli határszélén az átlag háromszorosánál is több esett. A legutóbbi hivatalos vetésjelentés kiadása óta eltelt három hét felerészben esős, felerészben napsütéses és meleg időjárás, a cséplési munkálatok befejezésére, a még kint levő termények fejlődésére és beérésére, valamint a korai kukorica törésére, a burgonya és a cukorrépa szedésére, takarmánynövények betakarítására eléggé kedvező volt. Nem volt kedvező a késői kukorica beérésére az időszak végén beállott hideg, esős és ködös időjárás.

Az őszi szántási és vetési munkálatok, bár igen serényen folynak, mégis lényegesen visszamaradtak, részint a talaj túlságos nedvessége, részint az igaerős és fogathány miatt. Az őszi gabonák alá a talajelőkészítés és a vetés folyamatban van. Sok vidéken azonban a tarlószántás elmaradt. A repce nagyrésztben el van vetve, a rozs és az őszi árpa vetése még folyik. Búza alá a talajelőkészítés és vetés — a gazdák igyekezete ellenére — igen vontatottan halad. A korán elvetett őszi káposzta és egyenletesen keltek és szépen fejlődnek. A többi gazdasági munkálatok közül a korai kukorica törése, a burgonya és cukorrépa szedése, a takarmánynövények vágása és behordása, a gyümölcs szedése, a trágyahordás és tergetés van folyamatban.

A búza cséplését igen kevés kivétellel befejezték. Minősége sok vidéken gyenge. Sok az ázott és csirázott mag. Minőségi súlya nagyjából 74—80 kg között váltakozik. Búzából ezidőszerint gyenge közepes termés várható. A Statisztikai Hivatal előzetes adatai szerint a vetésterület 3.033.062 kat. hold volt. Ezen a területen a becslések szerint kat. holdanként vármegyei átlagban 3.5—9.3, országos átlagban 6.84, összesen kb. 20.751.000 q termés várható. A múlt évben 3.252.770 kat. holdon átlag 9.46, összesen 30.781.736 q búza termett.

A rozs cséplését mindenütt befejezték. Minőségi súlya nagyjából 64-75 kg között váltakozik. Rozsból ezidőszerint közepesen alul termés várható. A Statisztikai Hivatal előzetes adatai szerint vetésterülete 1.141.881 kat. hold volt. Ezen a területen a becslések szerint kat. holdanként, vármegyei átlagban 3.5—8.7, országos átlagban 6.42, összesen kb. 7.334.000 q termés várható. A múlt évben 1.208.035 kat. holdon átlag 7.15, összesen 8.637.385 q rozs termett.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111—310, 112—914

Sürgőny cím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:

Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, hízalási hitelek nyújtásával.

Gazdatársadalmi intézmény.

Mindennemű állatkiáltó legelőnyöbbségek lebonyolítására a szakértőnket a helyszínre küldjük.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:

BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú- és juhoknál: Budapest - Ferencváros - Marhavásártér Sertéseknel: Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

R
berős!
nyagokból!
erzési árák!

-T., CSEPEL
kedelmi R.-T.
n: Agrobudapest

Az őszi árpa cséplését befejezték. A szemek szép teltek, de a sok eső miatt fakó színűek. Őszi árpából ezidőszent gyenge termés várható. A Statisztikai Hivatal előzetes adatai szerint vetésterülete 116,773 kat. hold volt. Ezen a területen a becslések szerint kat. holdankint, vármegyei átlagban 3-8,5, országos átlagban 6-27, összesen kb. 732,000 q termés várható. A múlt évben 152,535 kat. holdon átlag 9-47, összesen 1.444,915 q őszi árpa termett.

A tavaszi árpa cséplését befejezték. Minőségre közepes, mennyiségre jó közepes termést adott. Minőségi súlya nagyjából 60-74 kg között változik. A Statisztikai Hivatal előzetes adatai szerint vetésterülete 797,356 kat. hold volt. Ezen a területen a becslések szerint kat. holdankint, vármegyei átlagban 3-9,5, országos átlagban 7-79, összesen kb. 6.210,000 q termés várható. A múlt évben 776,216 kat. holdon átlag 8-31, összesen 6.450,613 q tavaszi árpa termett.

A zab cséplését, néhány nagyobb uradalom kivételével, befejezték. Minősége a sok eső miatt romlott, mennyiségre azonban jó közepes termést adott. Minőségi súlya nagyjából 40-52 kg között mozog. A Statisztikai Hivatal előzetes adatai szerint, vetésterülete 557,867 kat. hold volt. Ezen a területen a becslések szerint kat. holdankint vármegyei átlagban 5-10, országos átlagban 7-72, összesen kb. 4.307,000 q termés várható. A múlt évben 445,014 kat. holdon átlag 8-22, összesen 3.659,137 q zab termett.

A kukorica korai fajtáinak törését a Kis-Alföldön a Duna-Tiszaközén és a tiszántúli vármegyékben megkezdtek. A többi vidékeken csak helyenkint török. Sok vidéken még zöld és érsben van. Beéréséhez még sok meleg és napsütéses napra van szüksége. A késői fajták között igen sok a zöld, ezek beéréséhez még legalább 2-3 heti meleg, napos időre volna szükség. Kukoricából ezidőszent igen jó termés várható. A Statisztikai Hivatal előzetes adatai szerint vetésterülete 2.338,262 kat. hold. Ezen a területen a becslések szerint kat. holdankint vármegyei átlagban 6-5-20, országos átlagban 12-08, összesen 28,237,000 q termés várható. A múlt évben 2.188,926 kat. holdon átlag 10,67, összesen 23.345,394 q kukorica termett.

A burgonya korai fajtái jó és bőséges termést adtak. Helyenkint még szedik. A késői fajták szedése folyamatban van. A gumók általában szép nagyok, egészségesek és a tövek alatt bőven termettek. Beteg és rothadásnak indult gumók csak a mélyebb és laposabb részekben fordul elő. Helyenkint a pajor okozott kisebb-nagyobb kárt. Burgonyából ezidőszent kitűnő termés várható. A Statisztikai Hivatal előzetes adatai szerint vetésterülete 603,551 kat. hold. Ezen a területen a becslések szerint kat. holdankint vármegyei átlagban 30-80, országos átlagban 55-53, összesen kb. 33.513,000 p termés várható. A múlt évben 538,692 kat. holdon átlag 42-57, összesen 22.930,404 q burgonya termett.

A cukorrépa szedését és szállítását már sok vidéken megkezdtek. A gyökér erőteljes és fejlett, levelzete még zöld és egészséges. Helyenkint, különösen a mélyebb részekben kisebb-nagyobb gyökérrothadás lépett fel. Cukorrépából ezidőszent igen jó termés várható. A Statisztikai Hivatal előzetes adatai szerint területe 126,781 kat. hold. Ezen a területen a becslések szerint kat. holdankint vármegyei átlagban 60-180, országos átlagban 139-86, összesen kb. 17.731,000 q termés várható. A múlt évben 91,173 kat. holdon átlag 127-28, összesen 11.605,255 q cukorrépa termett.

A takarmányrépa igen jól fejlődött és szép termést ígér. További fejlődéséhez még meleget kíván. Szedését helyenkint megkezdtek.

Az őszi repce vetését néhány vármegye kivételével befejezték. A korán vetett jól, egyenletesen kelt és erőteljesen fejlődik, a későbbi vetések most vannak kelőben.

Az egyéb termények közül a zöldpaprika szedése és értékesítése még folyamatban van, a csövek szép nagyok és egészségesek. A termés általában igen jó volt. (Az idei termésre vonatkozó becslési adatok után a múlt évi végleges adatokat zárójelben közöljük.) 2989 (3907) kat. holdon átlag 37-66 (27-15), összesen 112,561 (106,089) q termés várható. A paradicsom szedése a befejezéshez közeledik. Minőségre közepes, mennyiségre igen jó termést adott. 12,210 (10,748) kat. holdon átlag 79-49 (71-39), összesen 970,615 (767,344) q termés várható. A káposzta korai fajtái nagy tömegben és jó minőségben piacra kerültek, a késői fajták vágása még folyamatban van. A fejek szép nagyok, tömöttek és egészségesek. A termés igen jónak mondható. Főterményként 14,986 (11,938) kat. holdon átlag 111-46 (86-71), összesen 1.569,985 (1.035,166) q termés várható. Mellékterményként 39,886 (50,180) kat. holdon átlag 16-98 (18-74), összesen 677,219 (940,545) q termés várható. A bab betakarítása megtörtént, cséplése helyenkint még folyamatban van. A termés minőségre közepes, mennyiségre jó. Főterményként 8547 (7804) kat. holdon átlag 6-55 (5-25), összesen 55,990 (40,963) q termés várható. Mellékterményként 699,970 (800,579) kat. holdon átlag 1-10 (0-75), összesen 769,987 (603,173) q termés várható. A napraforgó igen jól fejlődött, a tányérok szép nagyok, a mag szép fejlett és egészséges. Betakarítása megkezdődött, helyenkint azonban még érsben van. Beéréséhez meleg időt kíván. Főterményként 28,501 (13,253) kat. holdon átlag 6-42 (6-52), összesen 182,865 (86,428) q termés várható. Mellékterményként 285,791 (302,732) kat. holdon átlag 1-05 (0-79), összesen 300,511 (237,787) q termés várható. A dohánylevelek törését legnagyobb részben befejezték. Szarítása folyamatban van.

A levelek általában szép nagyok és egészségesek. A magnak hagyott jó termést ígér. 20,516 (28,644) kat. holdon átlag 8-06 (7-51), összesen 165,316 (215,158) q termés várható. A köles korai vetéseinek cséplését elvégezték. A későbbi vetések aratása és cséplése pedig folyamatban van. A termést jó közepes. A túrka mint főtermény közepes termést adott. A másodterményként vetett érsben van, helyenkint vágják. A cirok betakarítása folyamatban van. A szára elég magas és fejlett. Szakállja elég hosszú, magtermése jó közepes. A ricinus szára magas, elég buján fejlett, a tokok lassan és egyenetlenül érnek. Beéréséhez jó meleg, napos időre volna szükség. Az Alföld egyes részein szedését megkezdtek.

A lóhere második kaszálása minőségre közepes, mennyiségre jó termést adott. Harmadik kaszálása minőségre, valamint mennyiségre jó eredményt adott. A tarlóherek vágása folyamatban van. A magherek gyenge termést adnak. A lucerna harmadik kaszálását jó eredménnyel betakarították. Negyedik kaszálása is jó termést fog adni. A magnak hagyott gyenge termést ígér. A csalamádé és meher vágása, hordása folyamatban van. A termés igen jónak mondható. A rétek minőségre közepes, mennyiségre igen jó sarjtermést adtak. Betakarításuk folyamatban van. A legelők művelése erőteljes és a kijáró jóságoknak elegendő táplálékot nyújtanak. A mélyebb részek víz alatt állanak.

A gyümölcsfák közül a szilva, alma, körte és dió szedése és szállítása folyamatban van. A termés csak egyes vármegyékben jó és közepes, a legtöbb vármegyében csak gyenge vagy igen gyenge.

A szőlők érését a szeptember második felében bekövetkezett meleg, napos idő elősegítette. A korai fajták szüretelését helyenkint megkezdtek. Az eredmény mennyiség és minőség tekintetében egyformán gyenge. Jégverést a beregszászi kerületből jelentettek.

A legközelebbi hivatalos vetésjelentést október 26-án teszik közzé.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Felhívás.

A gazdasági év elején felhívjuk a gazdaságok figyelmét arra, hogy akik könyvelésüket a gazdasági év elején óhajlják felfektetni, a leltárfelelvételt és értékelést, különösen gazdasági, vagy birtokfelelvételt esetén, most kell elvégezni.

Az OMGE erre a célra már három évtized óta tartja fenn külön üzemi és számtartási osztályát, hogy megkönnyítse a gazdáknak az ezirányú munkálatok elvégzését és útbaigazítással, irányítással szolgáljon.

Birtok-, vagy birtokfelelvételt esetén készséggel küldjük ki szakértőnket a birtok és a felszerelés felbecslése céljából.

Egyesületünk üzemi és számtartási osztálya (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) készséggel vállalja a gazdák érdekében a gazdasági könyvelés felfektetését, ellenőrzését, vezetését, valamint a zárómérleg elkészítését, ellenőrzését, üzemterv és költségelőirányzat elkészítését, a gazdaság állandó felügyeletét és ellenőrzését és adózási célra a könyvek és a mérleg hitelesítését.

Az OMGE üzemi és számtartási osztálya elvállalja a gazdaságok fuvarleveleinek és gyógyvényeinek felülvizsgálását és a helytelen felszámítás megállapítását.

Saját érdekében cselekszik tehát minden gazda, ha a munkatorlását elkerülése végett akár frásban, akár személyesen mielőbb felkeresi üzemi és számtartási osztályunkat.

Igazgató.

Felhívás előfizetőinkhez.

Október 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. Felhívjuk azokat a tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése szeptember hó végével lejárt, hogy az előfizetési díjat az előfizetési felhívással együtt levélben megküldött csekklapon (amely csakis előfizetés céljaira szolgál) mielőbb beküldeni szíveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. Akik az előfizetési díjat idejében be nem küldik, azok részére a lap küldését megszüntetjük.

Az előfizetési díj megküldését ugyanazon a címen kérjük, mint amely címen a lap jár.

Előfizetési árak:

egy évre	32 pengő
félévre	18 "
negyedévre	10 "
OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:	
egy évre	20 pengő
félévre	11 "
negyedévre	6 "

A kiadóhivatal.

TARTALOM:

- Az OMGE igazgatóválasztmánya Erdély egy részének visszaesatolását ünnepelte.
- Egy díszteret szervezkedési tervről. (—r —I dr.)
- Zsaroló növény-e a napraforgó? I. (Westsik Vilmos.)
- A cukorgyártás melléktermékeinek takarmányértéke. (Zajlay Artúr dr.)
- Erdőseink Erdély egy részének visszaesatolása után. (Béky Albert.)
- Néhány hűgy- és trágyalé összetétele. (Váraliy György.)
- A koca rühetése és vemhessége. (Csukás Zoltán dr.)
- Az adófelszámolási bizottságok döntései a bírói joggyakorlat megvitatásában. II. (Kenézy Endre.)
- Törvények és rendeletek.
- Könyvismertetés.
- Gazdatársadalmi mozgalmak.
- A hivatalos termésbeeslés és a mezőgazdaság állapota.
- A kukorica- és sertésárak új megállapítása.
- Vegyes közlemények.
- A gabonapiaci helyzet.
- Állatpajci szemle.
- A Küllereskedelmi Hivatal piaci helyzetjelentése.
- Tőzsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.
- Melléklet: Rádiós Gazdasági Előadások, XIII. évfolyam, B. sorozat, 26. sz. füzet. (Szőlőszarvágók előállítása. Irta: Gerő Zoltán m. kir. mezőgazdasági kísérletügyi főadjunktus.)

VEGYESEK.

A kukorica- és sertésárak új megállapítása.

Egyik legutóbbi minisztertanács behatárolt foglalkozott az árak és a munkabérek kérdéseivel. A mezőgazdasági termelés folytonosságának fenntartása és lehető fokozása érdekében — ott, ahol az elkerülhetetlenül szükségesnek látszott — a kormány engedélyezte az egyes cikkek termelői árának a termelési költségek nagyjából arányított emelését. Hozzájárult a kormány az ipari és bányászati munkások 7%-os béremeléséhez. Ugyancsak gondoskodás történt a kisebb jövedelmű magántisztviselők helyzetének javításáról is.

A minisztertanács határozat eredményeképpen lapunk zártkörű jelentek meg a hivatalos lapban az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosának rendeletei, amelyek a kukorica és élősertés legmagasabb árát újból megállapítják. Az említett rendeletek lapunk mai számának megfelelő rovatában ismertetjük, jelentőségükkel és méltatásukkal pedig lapunk legközelebbi számában fogunk foglalkozni.

A termelői árakkal és mezőgazdaságunk jövő kilátásaival foglalkozik Jursek Béla, a mezőgazdasági termelés és értékesítés kormánybiztos egyike most megjelent cikkében. Rámutat arra, hogy a mezőgazdasági termelésünk egye üzeméi az elmúlt időkben veszteségesnek mutatkoztak. Ennek a veszteségnek egy részét foglalkozásunknál fogva, mint gazdák, vállalunk kellett. Ugyanakkor azonban a fogyasztóközönség vásárlóképességét sem lehetett figyelmen kívül hagyni. Most azonban, amikor a kormánynak módja nyílt arra, hogy a fogyasztóközönség vásárlóképességét emelje, különösen azokban a cikkekben, amelyek a magyar földet legközelebből érintik, megállapította azokat az árakat, amelyek a termelést fokozni fogják és amelyek mellett a gazdák számításait megtalálják. Így alakul ki a budapesti piacon eladásra kerülő nehézszerű 1-60 pengős ára, valamint a térségben élt olyan lényeges árcsökkenés, amely szerint a falusi lakoságnak ezek a fölöslegei megfelelő áron kerülnek forgalomba.

A tejárak emeléséről intézkedő rendelkezések eddig nem jelentek meg. Reméljük, hogy legközelebbi számunkban ezekről is beszámolhatunk.

Házasság. Horn Albert és felesége született szlováni Beóthy Kata fia, Horn Artúr dr. OMGE s.-titkár október 15-én vezeti oltárhoz az alsóörsi házi kápolnában Mehlschmidt Ferenc és néhai felesége, Hilbert Terézia leányát, Franciskát.

Halálhír. bogárd-tinódi és rétszilasi Mányoky József, Esterházy gróf eszékvári uradalmanak jószágfelügyelője, október 5-én, Budapesten, 57 éves korában elhunyt. Budapesten a farkasréti temetőben nagy részvétellel október 8-án temették el.

Kinevezések a mezőgazdasági szakoktatási tanszemélyzet létszámában. A m. kir. földművelésügyi miniszter a közép- és alsófokú mezőgazdasági szakoktatási tanszemélyzet létszámában Balassa Tibor, Dobos István, Drachos László, Enyedi Miklós, Garamvölgyi István, Hullyay Lajos, Huszár János, Körmeny László, Madarász Emil, Rakottay Győző, Schults Sándor, Szabados András, Tóth György, Vági István tiszteletdíjas gazdasági gyakornokokat, Bélafi Károly állami mezőgazdasági népiszkolai igazgatót, Pásztor Ferenc állami gazdasági szaktanítót, Kroyer Ferenc okl. gazdát, Majsányi László malomellenőrt, Szántay Gyula, Berta János, Körmeny Árpád okl. gazdákat és Jády Jenő uradalmi intézőt ideiglenes minőségű m. kir. gazdasági gyakornokká nevezte ki.

Kerpely Kálmán és Sigmund Elek emlékezete. A Kir. Magyar Természettudományi Társulat mezőgazdasági szakosztálya október 17-én, csütörtökön délután 6 órakor gyűlést tart, amelyen Surányi János Kerpely Kálmánról és Ballenegger Róbert Sigmund Elekről tart emlékbeszédet. Erre a nagynevű két

gy részének vissza-

— dr.)

stik Vilmos.)

mányértéke. (Zajlay

atolása után. (Békly

arálltgy György.)

Zollán dr.)

a bírói joggyakorlat

aság állapota.

sa.

telentése.

XIII. évfolyam, B.

ok előállítás. Irtó:

letügyi fődjunktus.)

egállapítása.

s behatóan foglal-

rdéseivel. A mező-

lk fenntartása és

ahol az elkerül-

a kormány enge-

árainak a ter-

arányított emelé-

ari és bányászati

gancsak gondos-

magántisztviselők

eredményképpen

hivatalos lapban

nybiztosának ren-

terlés legmagasabb

tett rendeleteket

atában ismerteti

tal pedig lapunk

lközi.

gazdaságunk jövő

la, a mezőgazda-

ánybiztosra egyik

at arra, hogy a

emagát az elmúlt

k. Ennek a vesz-

nál fogva, mint

akkor azonban a

et sem lehetett

ban, amikor a

hogy a fogyasztó-

ülönösen azokban

let legközelebből

árakat, amelyek

mellett a gazdák

akult ki a buda-

értés 1-60 pengős

lényeges árcmel-

osságának ezek a

forgalomba.

ő rendelkezések

hogy legközelebbi

unk.

született szlováni

OMGE s.-titkár

orsi házi kápolná-

felesége, Hilbert

szilasi Mányoky

dalmának jószág-

57 éves korában

temetőben nagy

szakoktatási tan-

földművelésügyi

őgazdasági szak-

Balassa Tibor,

Miklós, Garam-

János, Körmeny

Győző, Schult

gy, Vági István

kat, Bélafi Ká-

igazgató, Pász-

mitót, Kroyer Fe-

malomellenőrt,

ndy Árpád okl-

rtézőt ideiglenes

okká nevezte ki.

munkatársunk emlékeztetének szentelt gyűlésre a szakosztály vezetősége ezúton hívja meg lapunk olvasóit.

Tájékoztató a hízalási hitelkeiről. A földművelésügyi minisztérium a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal előterjesztésére 1.500.000— pengős hitelkeretben hízalási kölcsönök folyósítását engedélyezte. Ezek a hitelek a *Magyar Állat és Állattermékek Kivitei Szövetkezet* útján, állatkereskedéssel foglalkozó szövetkezetek és keresztény állatkereskedők beiktatásával kerülnek folyósításra. A kölcsönt igénylő gazdák kérelmüket a Magyar Állat és Állattermékek Kivitei Szövetkezetnél (Budapest, V., Aulich-u. 8.) jelentsék be személyesen vagy írásban, hogy irlapot kaphassanak. A kölcsönt egy hízalási ciklusra — hat hónapra — folyósítják 6 1/2% évi kamattal, a hízaló állatok kézizálogul leendő leköteése és fedezeti váltó mellett. Megokolt esetben a kölcsön lejáratát egyézen, legfeljebb 3 hónappal meghosszabbítható. A hiteligenyileseket a 21.346/1939. IX. F. M. rendelet 2. pontja értelmében alakult hitelbíró bizottság bírálja el. A bizottság eddig követelt gyakorlata szerint szarvasmarhára darabonként legfeljebb 400— pengő, sertésre pedig darabonként legfeljebb 100 pengő hízalási kölcsön folyósítható. Hízalási kölcsönt igényelhet takarmánybeszerzésre az a gazda, akinek beállítani való állata van, azonban takarmánykészlete nincsen, de igényelhet kölcsönt az a gazda is, aki a hízalásra szükséges takarmánykészlettel rendelkezik, a beállítani való állatot azonban a kölcsönösszegből kívánja megvásárolni. A kölcsön folyósítása és a kézizálogul leköteett állatok értékesítése állatkereskedéssel foglalkozó szövetkezet vagy keresztény állatkereskedő bevonásával történik. Eppen ezért a kölcsönigenyilő lapon meg kell jelölni azt a szövetkezetet vagy kereskedőt, akinek útján a hízaló gazda a lebonyolítást kívánja. *Egy vagon hízott állatnak megfelelő sovány állat beállítása esetén a hízaló gazda kereskedő beiktatása nélkül is igényelhet hízalási hitelt.* A kölcsönigenyilési lapot mind a gazda, mind a lebonyolító kereskedő vagy szövetkezet szabályszerűen kitölteni és aláírásával ellátni tartozik. Az ilyen módon kiállított hiteligenyilési lapok a Magyar Állat és Állattermékek Kivitei Szövetkezet (Budapest, V., Aulich-u. 8.) címére küldendőek be.

A magyaróvári gazdasági akadémia tanévének megnyitása. Az akadémia 123-ik tanévének ünnepélyes megnyitása október 6-án a helybeli plebánia templomban tartott „Veni Sancte”-val kezdődött, amely után a tanári kar, az akadémia hallgatósa és az ünnepélyen megjelent nagyszámú előkelő közönség az akadémia dísztermébe vonult. A vendégek sorában ott voltak: *Manninger* Rezső dr. egyetemi dékán, a műszaki és gazdaságtudományi egyetem képviselőjében, továbbá *Kühne* Lóránt dr. v. felsőházi tag, *Csatáry* Elek ny. alispán, *Rózsaffy* Andor ezredes, a helyőrség parancsnoka, *Pintér* Gyula prepost-plebánus, *Szekely* Jenő dr. polgármesterhelyettes, *Strászik* Andor dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, mezőgazdasági kamarai igazgató, *Féber* György, a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének igazgatója, *Schmack* Leó dr. főszolgabíró, *Dvorák* Lajos dr., a növénytermelési kísérleti állomás vezetője és sokan mások a helybeli és vidéki társadalom köréből. Az ünnepélyt a magyar Hísekegy vezette be, amely után *Groffits* Gábor igazgató, felsőházi tag, mély gondolatokban gazdag megnyitóbeszédet tartott. Először is a 20 évi megszállás alatt sokat szenvedett Erdély egy részének felszabadulásáról emlékezett meg, amelyért hálánkat azzal rójuk le legméltóbban, hogy alaposan felkészülünk a terület gyarapodással együtt járó nagy horderejű feladatok megoldására. A magyaróvári gazdasági akadémia mindent elkövet, hogy falai közül sokoldalúan képzett gazdanemzedék kerüljön ki, mert az ország újjáépítésével kapcsolatban nagy tudású, szociálisan gondolkodó, a közértelemmel dolgozni tudó, áldozatos szellemű gazdáokra lesz szükség. A ránk váró nagy feladatok megoldása szükségessé teszi a felső gazdasági szakoktatás immár elodázhatatlan reformját és az akadémia négy évfolyamú főiskolákká való fejlesztését, amit egyelőre kevés költséggel úgy valósíthatunk meg, hogy a vizsaszatért kolozsvári akadémian nyílnék meg ez éven a 4-ik tanév, de mihelyt a tanszékek szaporításával járó személyi és anyagi nehézségek megoldódnak a többi akadémian is megnyílnék a 4-ik év. *Groffits* Gábor igazgató ezután vázolta a múlt év történetét, kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt *Szajbély* József kertészeti tanintézet r. tanár, az akadémiai kertészet kiváló vezetőjének elhunytáról, majd ismertette a tanári és előadói karban történt változásokat, a tanári kar köztelmi munkásságát, a hallgatók tanulmányi eredményeit, amely szerint a múlt éven 38 hallgató nyert oklevelet, ezek közül 4 kitűnő képesítéssel. Ezután ismertette az akadémia hallgató részére tett szociális alapítványokat és az akadémia gazdaságának területi gyarapodását. *Baintner* Károly dr. akadémiai r. tanár „A takarmány-savanyítás időszervi kérdései” címen tartott előadást. Rámutatott arra, hogy a takarmány-savanyítással szemben Magyarországon nagyobb a kívánalmak, mint a nyugati és északi államokban. Nem lehet ezért megelégedni azzal, hogy külföldön eltérő körülmények

között kipróbált és bevált eljárásokat ellenőrzés nélkül terjesszünk. Ismertette a silőéptéssel és a takarmány-savanyítással kapcsolatban felmerült hazai gyakorlati problémákat és azokat a kísérleteket, amelyeket a magyaróvári gazdasági akadémia állattenyésztési tanszékén e kérdések megoldására folytattak és folytatnak. Végül felhívta a figyelmet arra, hogy helyes takarmánykonzerválással hazánkban több millió pengő értékű táplálóanyagot lehet az állattenyésztés számára megmenteni. Ebben az irányban elindult állami silőakció sikerét csak akkor látja biztosítva, ha az hazai kísérletekkel van alátámasztva. Kívánatosnak tartja ezért, hogy a mezőgazdasági termelés irányítói a savanyítási kísérletek kiterjesztését nagyobb anyagi áldozatokkal támogassák.

A Bácsmegeyi Állattenyésztő Egyesület közgyűlése. A Bácsmegeyi Szarvasmarhatenyésztő Egyesület szeptember hó 22-én tartotta évi rendes közgyűlést a megye gazdatiszadalmának nagy érdeklődése mellett. A közgyűlés elfogadta az 1938/39. évi zárszámadást és megadta a felmentést a felelős szerveknek. Megtörtént az egyesület állattenyésztő egyesületé váló átalakulása is. A közgyűlés egyhangúan elfogadta az új alapszabályokat. Az egyesület elnökévé vitéz *Bajsay* Ernő dr. alispánt, ügyvezető-elnökévé *Puhl* Pál földbírtokost, ügyvezető-igazgatójává *Vall* Miklóst választották. Megállapították és megszavazták az 1939/40. évi költségvetést. *Vall* Miklós igazgató beszámolójában részletesen ismertetette az 1938/39. évi eredményeket. Az egyesület 7. számadási éve a száji- és körömfájás miatt az előző évvel szemben kedvezőtlenebb volt, de a tagok száma örvedetesen emelkedett. Az 1938/39. évben 41 gazdaságban és 4 községben összesen 853 tehén állott ellenőrzés alatt. Ebből 483 darab volt az évetében, amelyeknek átlagos évi termelése 3481 kg tej és ebben 130-4 kg tejszír (3-7%) volt. A XI. országos tejelési és tenyésztési versenyben az egyesület tagjai hat díjat nyertek. Az 1940. évi országos mezőgazdasági kiállításon a megye területéről kiállított 16 bika 12 díjat és elismerő oklevelet nyert. Az egyes tehének egyedi termelése és különösen az etteljelítmények terén igen szép eredményeket értek el a tenyésztő gazdák. Az egyesület — a mangalica- és húsertényésztő egyesületek megbízásából — a sertésörzöskönyveléssel kapcsolatos tenyésztési adatok ellenőrzésével is foglalkozott. A hízomarkhál külföldi értékesítése igen örvedetesen fejlődött különösen a kisgazdák részéről. 1939 folyamán a megye területéről 1021 hízomarkhál vittek külföldre. Az egyesület útján a gazdák 8 1/2 vagon olajpogácsát szereztek be. Közönetét fejezte ki a közgyűlés a vármegye és a mezőgazdasági kamara anyagi támogatásáért, amellyel nagy mértékben hozzájárultak az egyesület eredményes működéséhez. Az egyesület a kisgazdák ismereteinek gyarapítása céljából, részben az alföldi szövetség közreműködésével, *Mélykúton*, *Nagybaracsán*, *Dávodon*, *Hercegszántón* állattenyésztési és takarmányozási tanfolyamokat tartott. A beszámolóhoz az alföldi szövetség részéről *Mészáros* József dr. szövetségi igazgató, az OTB és OMGE képviselőjében *Herodek* Sándor dr. OMGE titkár szóltak hozzá.

Elhalasztották a soproni bikavásárt. A Sopronmegeyi Gazdasági Egyesület közli, hogy közbejött akadályok miatt az október 12-ére és 13-ára kitűzött tenyészbikakiállítását és vásárt két héttel, azaz október 26-ra és 27-re elhalasztották. A felhajtás pénteken, október 25-én kezdődik. Az ünnepélyes megnyitás és a bírálat szombaton, október 26-án délelőtt 11 órakor lesz. A kiállítás október 27-én, vasárnap este zárul, a bikákat hétfőn, 28-án vezetik el.

Pisztrángtenyésztési tanfolyam. Az Országos Halászati Felügyelőség a földművelésügyi minisztérium halászati ügyeinek vezetője irányításával és a M. Kir. Halélettani és Szennyvíztisztító Kísérleti Állomás közreműködésével az ország pisztrángos vizeinek belterjes gondozása, a hazai pisztráng, a pérhal és a galócaterenyésztés fokozása érdekében 1940 december 3-ától 10-éig szaktanfolyamot tart. A tanfolyamra bárki jelentkezhet és annak hallgatása ingyenes. A tanfolyamra jelentkezőknek bélyegtelen kérvényüket november 15-ig az Országos Halászati Felügyelőséghez (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.) kell benyújtaniok. A tanfolyamra felvehető száma korlátozva van. A tanfolyam elméleti előadásait és a laboratóriumi bemutatókat december 3-ától 7-éig Budapesten a M. Kir. Halélettani és Szennyvíztisztító Kísérleti Állomáson kiváló szakemberek tartják. A gyakorlati helyszíni előadásokat és bemutatókat a Lillafüred melletti Garadnavölgyi Állami Pisztrángtenyésztő Tőgazdaságban december 9-én és 10-én tartják meg. A részvétel feltételeiről felvilágosítást ad az Országos Halászati Felügyelőség (Budapest, Földművelésügyi Minisztérium).

Javaslat gazdasági eselédék és munkások kintutetésére. A m. kir. földművelésügyi miniszter abból a célból, hogy a gazdasági eselédékek és munkásoknak serkentő példát nyújtson és hogy a becsületes munka és hűséges szolgálat a gazdasági munkavállalók körében erkölcsi elismerést is nyerjen, az olyan gazdasági eselédék és munkások részére, akik az egy helyben töltött hosszú szolgálat, illetve munkásságuk, magatartásuk és jóra valósságuk által társaik közül kitűn-

tek, hűséges szolgálatuk elismeréseként 1941. évben pénzbeli jutalmat és elismerő oklevelet kíván adományozni. A jutalmazásra javaslatba hozandó egyének nevét, lakhelyét, személyi adatait, szolgálati viszonyuk körülírásával az illetékes főispánnal vagy a gazdasági egyesület elnökével kell az érdekeltnék legkésőbb november 11-ig közölni. Javaslatba hozhatók olyan gazdasági eselédék, akik példás és hűséges viselkedésük és legalább 25 esztendő töltötték egy munkaadónál, illetve egy gazdaságban, továbbá olyan gazdasági munkások, akik megbízhatóságuk, szorgalmuk és józanságuk által munkatársaik közül különösen kiváltak. A gazdasági munkásokra bizonyos szolgálati idő kimutatása nem szükséges. Belső eselédék (parádéskoosis, libériás inas stb.), akiknek jutalmazása a m. kir. belügyminiszter hatáskörébe tartozik, javaslatba nem hozhatók.

Aranykalászos gazdaavatás Mátészalkán. Október 6-án nagyszámú érdeklődők jelenlétében avatta fel a földművelésügyi minisztérium képviselőjében *Fired de Bihain* báró nagyecsed-i földbírtokos a mátészalkai m. kir. téli gazdasági iskola 39 végzett tanulóját aranykalászos gazdává. Az ünnepély az önképző gazdakör díszgyűlésével kezdődött, amelyen *Lackó* Gyula, *Tóth* Károly és *Vincze* Szilárd gazdasági tárgyú előadásokkal, *Szabó* Zsigmond és *Tarapács* Miklós szavalattal szerepeltek. *Zih* Imre búcsúztatta az iskola volt tanulóit és egyben köszönetet mondott az iskola tanári karának. A tanulás és szép termelési versenykiállítás az olajosmagvak termelését és különféle kereskedelmi növények termesztését mutatta be. A tanulók üzemi számításokkal számoltak be és a silő gazdálkodást szemléltették. A 39 kiállító közül 7 kitüntetést elismerésben, 15 díszretben és 17 elismerésben részesült.

Munkáskínálat és kereslet. Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda nyilvántartása szerint, a következő mezőgazdasági munkások keresnek elhelyezkedést: *Kiss* András (Budapest, X., Bányau. 7.) vincer, szőlőmunkákra, vagy őszi mezőgazdasági munkákra szegődne, *Buru* Antal munkásgazda mintegy 100 főnyi munkáscsoportjával munkát keres. Címe: *Tiszánána*, *Heves* m. *Koller* István (Budapest, II., *Lánchíd-u.* 15—17.) erdélyi gazdasági gépész (gőzgep, traktor kezeléséhez, javításához ért, autógajtási engedélye van). Az ország bármely részén elhelyezkedne. 45 éves, három gyermek atyja, *Tóth* Lajos (Orszentmiklós, Nyíres hegység 6-os dűbő 12.) szőlő- vagy gyümölcskertészetbe menne. (Szőlőmestéshez, telepítéshez stb. ért.) *Bartcsa* Ferenc (Hódmezővásárhely, *Tanya* 853, *Csongrád* m.) munkavállalkozó mintegy 200 főnyi munkáscsoportjával őszi mezőgazdasági munkát vállal, *Gyurács* János (Cegléd, *Szép-u.* 35.) kiváló referenciákkal és képesítéssel rendelkező kertész gyümölcsösbe, méhészetbe, szőlészetbe vagy kertészetbe elhelyezkedést keres. A kishéri és bábómai állami ménésbirtokokon nagyobb számú tartalék munkáscsoport álli készenlétben. Az őszi mezőgazdasági munkálatokra munkásokat igénylő gazdaságok forduljanak közvetlenül nevezett menésbirtokok igazgatóságához. *Munkát kap:* Nagyobb gazdaság botospánt keres. Érdeklődők forduljanak az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Irodához.

SÜRÖGÖS FELHÍVÁS! A m. kir. osztályorszjáték főúrústói kéri üztelleiket, hogy a kapott sorsjegyeket vagy visszaküldeni vagy azok árát kiegyenlíteni sziveskedjenek, mert csak azok vesznek részt az új, 45. m. kir. osztályorszjátékban, akik a sorsjegyekért járó összeget a HUZÁS — október 19-e — ELŐTT KIFIZETTEK.

NYILTTÉR.

(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

SERTÉS HIMBŐELLENESES OLTÓANYAG
Termeli és forgalomba hozza **DR. PÉCSI DANI ÉS ISTVÁN** oltóanyagtermelő intézet **BUDAPEST, IX., LONYAI-U. 12** Telefonszám: 185-563

A Csákvár-gesztesi uradalom tisztikara megrendült lélekkel jelenti, hogy **bogárd-tinódi és rétszilasi MÁNYOKY JÓZSEF** urad. felügyelő okl. gazda, tart. hadnagy életének 58. évében rövid szenvedés után október 5-én Budapesten elhunyt. Csákvár, 1940. október 6. Kartársunk emlékét kegyelettel őrizzük.

Cukorrépa-szükségletét fedezze
KUN és SIMONYI cégnél, V., Akadémia-u. 1. Telefon: 116-668. Megfelelő tételeket legjobban áron megveszünk.

SZIVÓGÁZMOTOROK
CSUTKA ÉS FA-
TÜZELÉSRE.
MOTOR ÉS GÉPGYÁR
MARTOS ÉS HERZ
 Bpest, XIV. Erzsébetkirályné-útja 87.

Most jelent meg!

Dr. Weiser István és Dr. Zajtay Artur:
Takarmányozástan

harmadik, teljesen átdolgozott kiadása.

Az utolsó tíz esztendő minden haladását is ismertetve, behatóan tárgyalja a gyakorlati állattartással kapcsolatos összes kérdéseket. Némikülözhetetlen kelleke az okszerű és gazdaságos takarmányozásnak.

Ára 12— pengő

Megrendelhető a
"Patria" könyvkereskedésében
 Budapest, IX., Üllői-út 25.

Az összeg előzetes beküldése mellett portómentes szállítást, utánvételt 1— pengővel drágább.

Felkérem nem okleveles gazdatiszt társaimat,

kiknek legalább 15 éves szolgálati idejük van és egy helyben legalább 5 éve vezető állásban vannak vagy voltak és elfoglaltak igazolható eredményes munkásságukat növénytermelés és állattenyésztés terén, közöljék címüket, "Érdeklők megvessése vagott 5449" jelleg alatt a kishivatalban.

TÖZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabonapiac helyzete.

Az árulási helyzet a gabonapiacra e héten is mérsékelt volt a forgalom. Mindössze néhány kocsi rakomány alföldi származású szókánybúzáat ajánlottak fel azonnali szállításra, amit a budapesti nagymalmok az október 13-án érvényes 23-40 pengős budapesti paritásos egységárral kötöttek le. Elkelt néhány tétel minőségű búa is, amelyet a szokásos 50 filléres felárral kötöttek le. A vidéki hetipiácokon a felhozatal búzában ugyan csak csekély volt, úgyhogy az aránylag kis mennyiségeket a jogosítványval rendelkező gabonakereskedők főleg a helyi malomüzemek részére vásárolták meg.

A nemzetközi gabonapiacra jól tartott az irányzat. Most már kétségtelen, hogy idén az egész európai kontinensen gyengén sikerült a búzatermés, amiről a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézetnek beérkezett jelentések is beszámolnak. Aránylag legrosszabbak a terméseredmények a Dumavölgyében, Bulgáriában, Magyarországon, Romániában és Jugoszláviában, amely országok termése 1938-ban meghaladta a 125 millió mázsát, 1940-ben nehezen éri el a 90 milliót. Ez a mennyiség szigorúan a belső fogyasztás kielégítéséhez szükséges. A földközi tengeri medencében (Olaszország, Spanyolország, Görögország és Portugália) szintén az 1939. évi termés alatti eredményről számolnak be, kivéve Spanyolországot. A termés itt 120 millió mázsát tesz ki, 5 millióval kevesebbet, mint előző évben. Mindezeket egybevetve, az 1940. évi gabonatermés 14 százalékkal kisebb, mint az 1939. évi és 8 százalékkal kisebb, mint az előző öt év átlagtermése. Az utóbbi tíz évnek ez volt a leggyengébb hozama, 1931-et leszámítva. Az Egyesült Államok mezőgazdasági minisztériumának becslése szerint a termés még ennél is kisebb, körülbelül 170 millió tonna. A Szovjetunió terméseredménye durva becslés szerint 400 millió mázsá. Buzeli jelentés szerint a svájci kormány elrendelte az összes gabonatermés és takarmányfélék lefoglalását. A kiadott hivatalos jelentés szerint ez az intézkedés kétségkívül érezhető beavatkozást jelent az érdeklők szabad rendelkezési jogába, a rendkívüli viszonyok miatt azonban elkerülhetetlen volt. Belgrád közlése szerint a „Prizad“-ot, az állami gabonaközpontot kormányrendelettel felhatalmazták 2000 vagon búa, 5000 vagon zab, 3000 vagon árpa és 3000 vagon búzaliszt vámmentes behozatalára. Athéni hír szerint rendelkezést adott ki a görög földművelésügyi miniszter, amelyben megtiltotta a magánüzemek közötti gabonakereskedést. Kenyérmagvakat kizárólag a nemzeti hivatalnak lehet eladni. Ottavai jelentés szerint a kanadai földművelésügyi minisztérium közli, hogy az angol kormány az ideai búzatermésből 170 millió bushelt rendelt meg. Ez a mennyiség a 4-2 millió métermázsát meghaladja. A tengerentúli árjegyzések: Chicagóban a decemberi és májusi búa 81—82, a decemberi és májusi kukorica 58—59, a decemberi és májusi rozs 44—48 cent. Newyorkban a Northern Manitoba 82, a Hardwinter 102 és a Redwinter búa 103 cent. A winniepegi gabonahatárvidék piaca a decemberi és májusi búzát 71—75 centel kötötték. Buenos-Ayresben a búa októberre 6-30, novemberre 6-40, decemberre 6-45, a kukorica októberre 3-74, novemberre 3-84 peso. Rosarioban a búa- és kukorica-árak a következők: októberre 6-25, 3-45, novemberre 6-30 és 3-55 peso.

A rozs piac a forgalom árutózsdei viszonylatban még mindig szűn. Az ideai kampányban — több mint két hónapja — a termésbetakarítás után — egyetlen tétel rozs értékesi-

tésére sem került sor, illetve a szabadságtéri gabonacsarnok titkárságánál hivatalos bejelentés rosz adás-vételi ügyeletről nem történt. A 19-40 pengős budapesti paritásos egységár tehát névleges.

Az árpapiac a forgalom élénkítője a forgalom igen élénk. Elsősorban kisalföldi, de e héten jelentős mennyiségű északmagyarországi sörárpat is adtak el a legmagasabb 26-35 pengős budapesti paritásos egységárral. Takarmányárpiacán a kínálat továbbra is szűn, úgyhogy a 19-70—20-70 pengős jegyzés ugyancsak névleges.

A zabpiac a forgalom élénkítője. Amíg a múlt hetekben aránylag igen kevés árú ment Budapest felé, mert fővárosi viszonylatban gyér volt a kínálat, az utóbbi időben — amióta az átvételi árak újabb 40 fillérrel emelkedtek — megindult az árufelajánlás. Az árutózsde ugyan a hivatalos bejelentések során alig kerül egy-egy tétel regisztrálásra a sor, mert főleg az állomás vásárlók a mennyiségeket és Budapest csak kisebb tételeket tartott meg. Csütörtökön megjelent az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosságának az új kukorica árú vonatkozó rendelete, amelyet lapunk más helyen teljes terjedelmében közlünk. Eszerint az ország a kukoricaértékesítés szempontjából hat körzetre van osztva és körzetenként más-más árak lesznek érvényben. Hayonta lépcsőzetes az árjavulás itt is, mint az egyéb gabonatermésnél 1941 május haváig. Az időszerűen száraz kukorica október havában 5-50 pengővel lehet magasabb a morzsóttal szemben. E hét második felében főleg azon vidékeken kerestek a csöveskukoricát, ahol nagyteljesítményű kukoricaeszfűtő berendezések vannak.

Állatpiac szemle.

A ferencvárosi sertésvásárra folyó héten 2664 darab sertést hajtottak fel. A felhajtott sertésekből 2095 darab angol hússertés és 569 szedett sertés volt. A csütörtöki sertésvásáron már az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosa által megállapított új sertésárak voltak érvényben.

A sertéskivitel feltételei megváltoztak. A kivitelre kerülő sertések árának megállapítása folyamatban van. Érdeklődők forduljanak a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatalhoz, vagy a Magyar Állat és Állati Termékek Kiviteli Szövetkezetéhez. A folyó hó 10-i ferencvárosi marhafővásárra 735 darab szarvasmarhát hajtottak fel. A vásáron tartott irányzat mellett a múlt hetekhez viszonyítva az árak kisebb mértékben emelkedtek.

A szarvasmarhákivitel feltételei nem változtak.

A folyó héten a borjúfelhozatal csökkent. Az árak a múlt hetiekkel összehasonlítva az elő borjánál 4 fillérrel, a leőt borjánál 10 fillérrel emelkedtek kilogrammonként.

Élőjuhok kivitelével kapcsolatban felhívjuk a gazdatisztársadalom figyelmét, hogy amennyiben a gazda nem maga bonyolítja le a szállítást, hanem állatait kereskedő, vagy szövetkezet útján kívánja külföldre szállítani, úgy meg kell kapnia a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal által már több alkalommal a „Piaci tájékoztató“-ban közölt átvételi árakat. Amennyiben a gazdától az előírt áraknál alacsonyabban venné át kereskedő a juhokat és azokat külföldre szállítja, úgy a gazdák panaszaiakkal forduljanak a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatalhoz, vagy a Magyar Állat és Állati Termékek Kiviteli Szövetkezetéhez.

A Külkereskedelmi Hivatal piaci helyzetjelentése.

(1940 október 10.)

Baromfi. A vidéki piacokon csirkeből a felhozatal erős, egyéb baromfiból az idénynek megfelelő volt. A vásárlások élénk kereslet mellett történtek. A liba minimális ára továbbra is 1-50 pengő 6 kg-kint. Egyéb baromfi ára minimális ár sincsen megállapítva. Exportőrök és megbízottak által baromfi csak élő állapotban és súlyra vásárolható és vehető át.

Tojás. A friss tojás felhozatala a vidéki piacokon az idénynek megfelelő volt. A vásárlás élénk kereslet mellett és a minimális ár felett történt. Az Országos Tojásárnyomozó Bizottság által megállapított minimális ár kg-kint 1-78 pengő.

Toll. Tollkivitelünk az idénynek megfelelő. Belföldi irányárak a következők: Ia pehely 11-40—11-50, IIa pehely 8-50—8-60, IIIa Rúpfi 7—7-20, Ia Rúpfi 5—5-20, IIa Rúpfi 3-80—4—, IIIa Rúpfi 2-50—2-60, tisztított toll 3-85—4—, Ia fosztott toll 5-20—5-30, IIa fosztott toll 2-90—3—, fehér kacatoll 3-85—3-90, szürke kacatoll 2-10—2-20, tarka csirke toll 0-27—35 P kg-kint.

Libamáj. A felhozatal friss libamájából az idénynek megfelelő. További intézkedés az a belföldi piacokon a következő libamájárak fizetendők: I. rendű 450 g-on felül kg-kint, piacán átvéve 5-36, telepre beszállítva 5-60, II. rendű, 300—400 g közötti, kg-kint piacán átvéve 4-70, telepre beszállítva 5—, III. rendű, 300 g alatt, pacal, kg-kint piacán átvéve 3-10, telepre beszállítva 3-40 P. Fenti áraknál alacsonyabb árú libamáj nem volt vásárolható.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonatermés. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1940 október 10. Készára. Az árak budapesti paritásában, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben, azonnali szállítandó árura vonatkoznak. (A kukorica árát nem jegyezték.) Búza, 75 kg-os, 23-40, Rozs 19-40, Sörárpa 24-35, elsőrendű 25-35, kiváló 26-35, Takarmányárpa elsőrendű 20-70, középmínőségű 19-70, Zab 21-50. A készárpapiacn kötött tényleges ügyletek. Sörárpa: 450 q, 450 q minta szerint, budapesti paritásában (kisalföldi) 26-35; 150 q minta szerint, budapesti paritásában (dunántúli) 26-35 pengő.

Lisztpiac. (A Budapesti Lisztárjegyző Bizottság árjegyzése.) 1940 szeptember 6. Az árak aranypengőben, 100 kg-kint, a szokásos malmi feltételekkel, helyi Budapest, legalább 60 zsákra értendők. Búzaliszt: búzadara 43—44—, Ugg. 0g, 0f 42—43—, egységes kenyérliszt 35-60—36-60, barna kenyérliszt 28-60—29-60.

Budapesti ábraktakarmánypiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte gabonaszitványának jelentése.) 1940 október 11.

Árak kicsinyben q-kint, Budapest. Búzakorpa 17-15, napraforgópogácsa, belföldi 19-50, lenmagpogácsa 20-50, tők-magpogácsa 20-50, kókuszpogácsa 20—, repcepogácsa 15-50, halliszt 49-50 P.

Balaton halászati. (A Balaton Halászati R.-T. jelentése.) 1940 október 7. A balaton halászat Siófokon vagy Fonyódon métermázsánként 48— pengő.

Különböző termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde árjegyzése.) 1940 október 10. Az árak budapesti paritásában, a *-gal jelöltek az feladóállomás, 100 kg-kint készpénzben, aranypengő értékben, azonnali szállítandó árura vonatkoznak. Köles, fehér 36—38—, vörös 35-50—37—, egyéb 35-25—36-25, kék mák* 200—203—, borsó, szterilizált*, Viktória 50-20, zöld (expressz) 40-20, lencse, sterilizált*, nagyszemű 62-20, középszemű 50-20, kiskemű 40-20, hebr, fehér gyöngy 43-20, fehér hosszú 46-20—48-20, fehér lapos 46-20—48-20, fehér szokvány, dunai 41-20, dunántúli 40-20, felsőmagyarországi 39-20, gömbölyű fürj 47-20, hosszú fürj 45-20, barna 38-20, tarka 37-20, bíborheremag* 135—140—, búkköny*, tavaszi 34—36—, szösös 78—83—, csül-lagfűrt, fehér, laposmag* 23-50—24—, finom búzakarpa zsákostul 17—17-20, 8-as búzaliszt zsákostul 19-15—19-90. A készárpapiacn kötött tényleges ügyletek. Köles: 250 q vörös, minta szerint, budapesti paritásában 36—, Lucernamag: 6—7 q, minta szerint, Budapest 310—, Kóniolucernamag: 125—150 q, minta szerint, dohos, ab állomás 29-85, Csillagfűrt: 150 q, sárga-irágú, minta szerint, hibás, ab nyíri állomás 23—; 150 q sárgavirágú, minta szerint, hibás, ab nyíri állomás 22-85; 120 q gömbölyű, minta szerint, hibás, ab nyíri állomás 22-50; 30 q, 6, minta szerint, hibás, ab nyíri állomás 22-50; 2700 q sárga- és kék-virágú vegyesen, ab nyíri állomás, jövő heti rendelkezésre 24—; 450 q sárga- és kékvirágú vegyesen, ab Hodász, Mátészalka, Nagyhalászi, jövő heti rendelkezésre 24—; 300 q, minta szerint, hibás, ab nyíri állomás 22-75; 300 q dohos, ab nyíri állomás 22—; 150 q 3% hibás, ab hajdú állomás 22—; 300 q 1—1 1/2% hibás, ab hajdú állomás 23—.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte magosztályának jelentése.) 1940 október 11. A magpiac az üzletmenet általában csendes volt. A hivatalosan megállapított árú magteljesítmények az üzletmenet vonatott volt. Az aprómagvak piacán löheréből változatlan árak mellett a kínálat meg-élénkült, míg az új termésű lucerna iránzata csendes maradt, amely az elkészült termésre vezethető vissza. A búkkönyök piacán a szösösbúkköny jól tartott, a tavaszibúkköny iránzata barátságosabb, Báltacimból is volt kínálat a múlt évi árszínvonalon, megállapítható, hogy a termés mennyiségileg és minőségileg is gyenge. A kölesek iránzata megszilárdult, a jó minőségű tétel könnyen találtak vevőre. A csillagfűrt iránzata tartott, a piacra került tétel azonban sokszor dohosak voltak. A hüvelyesek piacán a borsó-félések kíná-lata gyenge, babokból már élénkebb és a hivatalos árak alapján elég árú került piacra. A mák iránt az érdeklődés megeapant. Árak helyi, vidéki vásárlásokon 100 kg-kint, minőség szerint: mák, uradalmi kék 200—203—, bíborheremag 135—140—, tavaszibúkköny 34—36—, szösösbúkköny 78—83—, csillagfűrt, fehér, lapos 23-50—24—, köles, fehér 36—38—, az Árkormánybiztosság által megállapított árak: Káposztarepce 40—45—, napraforgómag 28—, lenmag 50—, tőkmag 35—, szójabab 40-20, Viktóriaborsó, steril 50-20, expresszborsó, steril 41-20, fehér gyöngybab, kézzel válogatott 43-20, fehér hosszúbab 46-20—48-20, fehér laposbab 46-20—48-20, dunai szokványbab 41-20, dunántúli szokványbab 40-20, felsőmagyarországi szok. bab 39-20, gömbölyű fürjbab 47-20, hosszú fürjbab 45-20, barnabab 38-20, tarkabab 37-20, lencse, steril (nagy) 62-20, lencse, steril (közép) 50-20, lencse, steril (kis) 40-20 pengő.

Budapesti préseltakarmány- és szalmák. (Budapesti székesfővárosi vásárigazgatóságának jelentése.) A jöszfészvzeti pályaudvaron 1940 szeptember 30-án és október 3-án jegyzett nagykereskedelmi árak: Rétiszéna, ó, Ia 10-40—10-70, muharszéna 9-50, lucernaszéna 12-40—12-70, löherészéna 11-40—11-70, zabosbúkkönyszéna 10-40—10-70, rozszalma 4-50—4-70, búzszalma 4-50—4-60 pengő q-kint.

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágomarhavásár. (Budapesti székesfővárosi vásárigazgatóságának jelentése.) Az október 10-én megtartott vágó-állatvásárra felhajtott vágomarhák: Bika, Ia 66, IIa 50 IIIa 18, ökor, Ia 3, IIa 37, IIIa 31, tehén, Ia 75, IIa 171, IIIa 281, összesen 735 darab. A vásár iránzata tartott volt. Eladatlantul visszamaradt 2 darab. Október 4—10-ig közvetlen a vágóhidra 693 szarvasmarha érkezett, —30—1-30 pengős kg-kinti becslési ár. Árjegyzés elősúlyban: Bika, magyar, IIIa—60, tarka, Ia —98—1-04, IIa —82—97, IIIa —57—80, ökor, magyar, IIa —80, IIIa —64, tarka, IIa —85—1-06, IIIa —55—80, tehén, magyar, IIa —70, IIIa —56, tarka, Ia 1—1-11, kivételesen 1-13—1-18, IIa —73—98, IIIa —55—72, bivaly, magyar —55—65, növendék (éves) —56—1-10, kicsontozni való —32—53 pengő kilogrammonként.

Budapesti borjúvásár. (Budapesti székesfővárosi vásárigazgatóságának jelentése.) 1940 október 8. Felhajtás 388 darab szopóborjú mind elkelt. A vásár iránzata élénk volt. Árjegyzés elősúlyban: Ia 1-14—1-17, IIa 1-04—1-13, IIIa —78—1-02 P kg-kint.

Tenyészmarhák és jármosok. (Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) 1940 október 10. Ia belföldi jármosok és beállítani való tinó (tarka) 580—650 kg-os —90—95, Ia belföldi jármosok és beállítani való tinó, 480—550 kg-os —85—90, Ia belföldi jármosok és beállítani való tinó (fehér) —85—90, 1 1/2 éves tenyészszó —95—1-05, 1 1/2 éves tinó —85—90, fiatal, hasas és friss fejű tehén 1-10—1-13 P kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte sertéstelepiének jelentése.) 1940 október 10. A csütörtöki ferencvárosi nyit és zárt vásárra a felhajtás 761, ebből angol 567 darab volt. Élénk iránzat mellett a következő árakat jegyezték: prima urasági 160 kg felett 1-60, másodrendű urasági 140 kg felett 1-54, prima szedett 110 kg felett 1-52, másodrendű szedett 100 kg felett 1-48, könnyű 1-42, prima öreg 170 kg felett 1-48, másodrendű öreg 170 kg alatt 1-42, angol sonkasüldő, prima 1-52, angol tókésértés 1-52, hús 1-80, zsír 2-14, szalonna 2-04, szalámihús 1-68—1-80, hasított fél-sertés 1-78—1-80, beállítani való soványserítés 50—60 kg-os súlyban 1-45—1-52 pengő kg-kint. A pénteki vásárra a felhajtás körülbelül 800 darab volt.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdósági igazgatóságának jelentése.) Az október 10-én tartott heti lóvásáron a forgalom közepes volt. Fölhajtottak 621, eladtak 399 darabot. Árak: Csikó: 70—130—, igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 450—1200—, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 350—580—, alárendelt minőségű ló 90—350—, vágóló 50—250— P darabonként. Fővárosi vágóra 85, vidéki vágóra 64 darabot vásároltak.

Vidéki állatvásárok. (Az OMGE ártudósító osztályának jelentése.) Mérsékelt felbajtás mellett a kereslet is tartózkodó volt. Jelentéseink a következők (az árak után zárójelben közöljük a felbajtott mennyiséget): Devecser (Veszprém megye), szeptember 26.: Igásokor 90—100, tehén 85—95, növendékmarha 100, választott borjú 80—90, beállítani való süléd 10—120, választott malac 130 fillér kg-kint. Könnnyű igásló 400—600, nehéz igásló 500—600 P darabonként. Felhajtottak kb. 900 szarvasmarhát, 150 sertést, és 40 lovat. Földvár (Csanád megye), szeptember 27.: Tehén 300—500 (300), választott malac 10 (200), könnyű igásló 300—500 (150) pengő darabonként. Növendékmarha 60—70 (400), beállítani való süléd 100—120 (250), juh 60—65 (50) fillér kg-kint. A kereslet közepes volt. Derecske (Bihar megye), október 4.: Igásokor 500—700, tehén 200—400, beállítani való süléd 80—100, választott malac 15, juh 20—40 pengő darabonként. Növendékmarha 70, választott borjú 100 fillér kg-kint. Kerekegyháza (Pest megye), október 7.: Igásokor 75, tehén 80, növendékmarha 65, választott borjú 100—110, beállítani való süléd 120—130 (200), juh 65—5 (250) fillér kg-kint. Könnnyű igásló 250—350 (50) pengő darabonként. Fölhajtottak kb. 800 darab szarvasmarhát.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfővárosi vásárgazdósági igazgatóságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1940 szeptember 30-tól október 5-ig jegyzett árak aranypengőben: Teljes tej (kicsinyben), Hiteje —10—12, lefelőzött tej (kicsinyben), Hiteje —10—12, tejfel, iterteje 1-10, teavaj (tömb), kg-ja, édes tejszínből készült 3-50, pasztörözött tejszínből készült 3-80, államilag márkázott teavaj, 10 dkg-os csomagban, kicsinyben —44, főzővaj, kg-ja kicsinyben 3-50—3-60, tehéntúró, kg-ja 1—, sovány tehéntúró —60, juh-túró, kg-ja 2-10, trappista sajt, kg-ja 2-10—2-40, emmentáli sajt kg-ja 3—3-20. A forgalom közepes, az árak változatlanok.

Tej- és vajipari szemle. Hazánkban a tejtermelés idény-szerűen csökken és a múlt évihez képest 20—30%-kal kevesebb. A székesfővárosba a megnövekedett kereslet miatt olyan tejtételeket is felszállítanak, amelyek azelőtt a vajgyártás céljait szolgálták. Budapest tejfogyasztása a múlt év megfelelő hetéhez viszonyítva 8%-kal, a múlt héthez képest pedig 2%-kal emelkedett. A kereslet a kínálatot meghaladja. A tejtermelés visszaesésének a száj- és körülműködés, és a rendkívül szigorú és hosszú tél utóhatásán kívül elsősorban a maitakarmányának nem megfelelő termelői tejár az oka.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfővárosi vásárgazdósági igazgatóságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1940 szeptember 30-tól október 5-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben. Élő baromfi: Csirke, rántani való 1-80—2-30, sütni való 1-80—2-20, tyúk 1-80—2—, ruca, hizott 1-90—2-25, pulyka 1-50—2—, Leölt baromfi: Tyúk, Ia 1-80—2-50, csirke, friss vágású, hizalt Ia 2-60—3-20, Ia 2-20—2-80, csirke, friss vágású, szedett Ia 2-30—2-40, ruca, hizott, Ia 2—2-50, Ia 1-20—2-10, liba, hizott Ia 2—2-50, Ia 1-30—2-40, libamáj kicsinyben, nagy 6—7—, kicsi 4—6—. A forgalom közepes, az árak emelkedtek. Tojás kg-ja, vidéki (batus), kicsinyben 2-20—2-50, ládaáru, eredeti 2-05—2-40, ládaáru kiolvasva 2-15—2-50. A tojásforgalom közepes, az árak emelkedtek.

Különlétek.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfővárosi vásárgazdósági igazgatóságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1940 szeptember 30-tól október 5-ig jegyzett árak q-kint, aranypengőben. Zöldség: Karotta (100 csomó) 4—8—, karotta, nagy 12—15—, sárgarépa, zöldjével, 10—12—, petrezselyem, zöldjével 14—20—, zeller, zöldjével (100 csomó) 16—80—, karalábé, zöldjével (100 drb) 2—4—, karfiol, levéllel 8—20—, tisztított 15—30—, vöröshagyma, makói 13—15—, közönséges, Ia 10—14—, csemegehagyma, kék 16—18—, fokhagyma, Ia 40—54—, Ia 34—44—, cékla, Ia 10—16—, Ia 8—14—, fejes káposzta, Ia 8—10—, Ia 4—8—, kelkáposzta, Ia 7—10—, Ia 5—7—, kelbimbó 50—80—, vörös káposzta 14—20—, fejes saláta (100 fej)

3—10—, torma, nemesített, Ia 160—180—, Ia 80—120—, erős 50—60—, burgonya, Gül Baba 11-10, nyári rózsza 11-60, őszi rózsza 10-80, Ella 9-50, Krüger 8-15, Wohltmann 8-70, champignon gomba, kg-ja, Ia 2-80—3-60, Ia 200—300—, feketeretek 15—25—, zöld paprika, apró, hegyes 14—40—, nagy, töltési való, fehér 20—54—, zöld 18—65—, kecskeszarvú 30—50—, paradicsompaprika, piros 25—65—, paradicsom, érett, Ia 10—16—, Ia 8—10—, almaparadicsom 10—18—, zöld, savanyítani való 8—16—, vajbah, hüvelyes, Ia 25—55—, Ia 10—30—, kifejtési való hüvelyes bab 24—55—, kifejtett nyersbab 50—80—, zöldborsó, hüvelyes 14—50—, zöld kukorica (100 cső) 4—7—, sóska, szabadd földi 10—25—, paraj, tisztított 10—30—, A forgalom közepes, az árak ingadoznak. Gyümölcs: Alma, elsőrendű, nemes fajta, Ia 80—135—, Ia 60—80—, másodrendű, nemes fajta, Ia 70—95—, Ia 60—70—, közönséges válogatott Ia 50—90—, Ia 35—60—, Birsalma 30—60—, körte elsőrendű, nemes fajta, Ia 110—180—, Ia 80—140—, másodrendű, nemes fajta, Ia 100—130—, Ia 70—100—, közönséges válogatott, Ia 60—80—, Ia 50—70—, szilva, magvavaló, kék, Ia 50—70—, Ia 30—60—, muskotály 60—80—, szőlő, csemege, különleges minőségű 80—120—, csemege Ia 90—120—, Ia 75—100—, közönséges 50—80—, fekete 50—80—, dió, új 80—160—, gesztenye, apró 50—100—. A forgalom közepes, az árak ingadoznak.

Egyéb mezőgazdasági termények és termékek. (Budapest székesfővárosi vásárgazdósági igazgatóságának jelentése.) A nagyvásártélepen 1940 szeptember 30-tól október 5-ig jegyzett árak aranypengőben, kg-kint. Paprika, csemege, édesnemes 4-10—4-20, édesnemes 3-70—3-80, felédes, gulyás 3-10—3-20, rózsza 2-30—2-80, erős 1-40—1-50.

Budapesti vadpiac. (Budapest székesfővárosi vásárgazdósági igazgatóságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1940 szeptember 28-án és október 3-án jegyzett árak kg-kint, aranypengőben (kicsinyben): Szarvascomb 2-40—3—, őzcomb 2-80—3-20, vaddisznócomb 2-20—2-80.

Budapesti halpia. (Budapest székesfővárosi vásárgazdósági igazgatóságának jelentése.) A nagyladással 1940 szeptember 30-tól október 5-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben: Ponty, élő, nagyság szerint 1-40—2-50, jegelt —90—1-60, haresa, élő, nagyság szerint 3—, jegelt 1-60—2-40.

Borpiac. (A Magyar Szőlőgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetének jelentése.) 1940 október 10. A szüret egész különösen bonyolódik le, mert a rendkívül rossz zöldrermés miatt sok szőlővidéknek egyáltalában meg sem lehet állapítani azt, hogy a szüret teljesen befejeződött-e, vagy sem. Az árak mindenhol tartottak és az Alföldön is sok helyen az intervenció áraknál lényegesen többet fizetnek a kereskedők a termelőknél. Jobb minőségű kistermelőknek is 6 fillért fizet a kereskedelem cukorfelekent. Az Alföldön, különösen egyes helyeken az utolsó napokban a minőségek javultak, a hegyvidéken ezzel szemben a minőségek nagyon gyengék, amilyenre, hogy a must cukorfoka alig öt meg a 10 fokot. Ó-borokban nagy a kereslet és az árak hektoliterfelekent 1— pengő körül mozognak, de nagyobb mennyiségeket vásárolni ilyen áron sem lehet. Jobb minőségűekért a kereskedelem szívesen fizet többet is.

Szesz. E héten is élénk volt a kereslet a szeszgyedáruságnál az összes szeszféleségekben és az árak változatlanok maradtak. Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinkapiacokon e héten vonatott volt a forgalom és az összes gyümölcspálinkafélék árai változatlanul tartottak. A törkölypálinka 5-40—5-50, a seprőpálinka 5-40—5-50, a szilvrium 6—6-20, az eperpálinka 6-70—7—, a barackpálinka, minőség szerint 7-50—8—, a borpárlat, alacsonyfokú 10—10-50 pengő terjedő áron kelt el + 4% forgalmi adó. Borpárlat avtindási célokra 8—8-50 pengő. Az árak 10,000 literfelekent III. táblázat szerint értendők.

Országos állatvásárok. 1940 október 14-től 20-ig. Nem egyszer megtörténik, hogy valamelyik vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos említenünk az illető község előljáróságához fizetett válaszkérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és hogy állatfelbajtás lesz-e? Október 14-én: Apc, Búdszentmihály, Egyek, Garamszentgyörgy, Katymár, Királyhelme, Kiskőrös, Kölcse, Körmend, Kőszeg, Lepsény, Mezőkövesd, Mohács, Nagocs, Nagybjalm, Nyagdorog, Nyárád, Noszlop, Ócsa, Ozora, Pécsvárad, Perbete, Rábacsanak, Rácalmás, Rajka, Rakaca, Ricsé, Sárkeresztúr, Szakály, Szenc, Szob, Szulok, Tápíósztele, Tarján, Tiszánána, Tornaalja,

Vác, Zalaszentmihály, Zseliz. Október 15-én: Bába, Csetény, Erdőtelek, Kercseliget, Kövesliget, Nagyborzsöny, Nagykálna, Rum, Sellye, Somogyvár, Szihalom, Tevel, Vásárút. Október 16-án: Csúz, Kunhegyes, Kőbökút, Siófok, Székesfehérvár, Tiszabercel, Tiszaujlak, Vágsellye. Október 17-én: Császár, Keszthely, Szarvas (marhavásár), Zánka, Zemplén. Október 18-án: Aszód, Csenger, Kistelek (baromfi, sertés, juh), Szalkszentmárton, Szarvas (lóvásár), Szentgotthárd, Szentlőrinc, Szőlőgyörök. Október 19-én: Csanádpalota, Kistelek, Tállya. Október 20-án: Füzeggyarmat, Nagykőrös, Nemetboly,

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Többeknek. A szerkesztőséghez többoldalról érdeklődés érkezett arra vonatkozóan, hogy milyen eljárást kell követni a gazdaságoknak, ha a gazdasági cselédek a cselédkonvenció felesleges részét az általuk évek óta szokásos módon, hivatalos áron a gazdaságnál akarják beváltani. Ez ügyben illetékes helynek az a véleménye, hogy abban az esetben, ha a gazdasági cselédnek utánjárásába és pénzébe kerül a terményjáromódását nagyobb távolságról befuvaroztatni, úgy a gazdaság is beválthatja a cselédkonvenció felesleges részét. Az így beváltott gabonát azonban kötelez termény pótbefeltesen a községi előljáróságnál bejelenteni és azt saját céljaira, addig, amíg azt hivatalosan fel nem oldják, nem veheti igénybe.

István Kovásznay okl. gazda felvásárlásra jogosított terménynagykereskedő Budapest, V., Széchenyi-u. 1. Összes gabonaneműek legelőnyösebb vétele, eladása, tárolás, előlegfolyósítás Antiricin-erőtakaromány vezérbeviselése Honvédkincstári bizomány Távirati cím: Kován, Budapest. Telefonok: 128-097, 118-593.

Kertészüveg üvegtetőcserép drótbetétes üveg, paulás és istálló megvilágító-ához. Ifj. Weiss Gyula Budapest, V., Vadász-utca 29. szám. Telefon: 110-114

A legújabb típusú „MÁVAG BN.”-traktor szíjtárcsán kifejt: 40 lóerőt Vonóhorgon kifejt: 23-25 lóerőt Szántóránként: 2.5-1.2 m. holdat Petróleumfogyasztás: 4.4-9 kg. m.holdankint a talajminőségeszerint Mélyszántás: 3-5 ekevassal Talpóhántás: 6-12 ekevassal Négyhengeres motor — nyugodt járás! Kitűnő referenciák! Nagy teljesítmény! Árajánlattal és f.világosítással szívesen szolgál! NEMZETKÖZI GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Budapesti Magyar Királyi Állami Gépgyár Vezérigénysége Budapest, V., Vilmos császár-út 32. szám

Fogatos tárcsásboronák
elsősorú kivitelben, előnyös áron. Legjobb minőségű
alkatrészek tárcsás-
boronákhoz
vetőgépekhez, fogatos- és traktorekhez. Az összes létező
bel- és külföldi gyártmányú mezőgazdasági
gépekhez alkatrészek
állandóan raktáron
László és Fia
műszaki és gépkereskedők
Budapest,
V., Alkotmány-utca 25.

ÁLLATOK
Veszünk és
értékessé minden
állatot.
Szarvasmarha-
és juhhiteladásra
hitelet folyosunk.
Tenyész- és Haszonállatok
Budapest, IV., Váci-utca 56/58
Telefon: 131-453
ELADÓ elsősorú 8 hóna-
pos mangalica tenyésztőlő,
valamint ősi szőzűs buk-
kány vetőmag bármilyen
mennyiségben. Ára 90 pengő
helyi állomás. Beregszász,
Hedzel gazdaság, posta Ma-
cela. 3001
ELADÓ 1 drb 5 éves sárga
belga mén, 4 drb 2 éves
szőke mangalica tenyészkan, 2 drb
20 drb különböző korú
fésűs tenyészkos. Veszünk
4 drb 1 éves szőke man-
galica tenyészkan. Báró Sol-
mosy uradalom, Hídvégvárda,
3088

IS DARAB, egyszer elélt,
nagytejelő anyáktól származó,
részben törzskönyvezett m. pirostarka és fél-
tér színteműtől tehén el-
adó, vagy tartásra kiadó.
Bővebbet Bogdán, Veszprém.
3002
MAGYAR kemendmagos tyúk
és tojó jórét 100 darabig
és 200 tojásra költőgépet
keres Hercegh gazdaság,
u. p. Nyáregyháza. 3083
MAGYAR fésűsgyapjas juh-
85 drb. anya, 72 drb
2-3 éves ürű, 135 drb
1940. évi vegyes ivarú bárány
eladó. Nánási Oláh
Aladár gazdaságában, Bud-
szentimihály. 3143
HÁSZONBÉRBE ad birkát.
Grünhat, Nagykőrös, Jókai-
út 23. 3142
VEGYESEK
630 kat. hold földbirtok-
mal, ártal. keresek. Levele-
ket „Bérlőtárs 3099” jel-
lél kiadóhivatallal továbbít.
3099
TÁRSAT keresek erősbirtok
vételhez. Egy részvény 30-
er. Válaszbélyeg. Cel-
mann. Balatonlelle. 3098

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK
repert, kimart kazánok
elektromos hegesztése
LAKOS és SZÉKELY gépkész
BUDAPEST, XIII., BÉKE-TÉR 3.
Új berendezések gyártása és
hegesztő-óktatóműhely 5820
FELESTARTÁSRA kiadó 130
drb cigája anya, 20 drb Jerke
bárány, 6 drb kos. Cim: Kiss
János, Csánadabert, 85. sz.
3087
MINDENFÉLE munkát vállalok
vas- és zalamegyel munkások-
kal, kiket azonnal rendel-
kezésre tudok bocsátani. Koós
István munkavállalkozó, Rá-
bahidvég, Vas m. 3059

Olajozón, olajmag,
bőtermő
**őszi fajta-
változatainak**
szerszemes termelése tek-
intetében felvilágosítást
ad és az előnyös feltéte-
leket közli az Olajozón
anya- és elszaporító te-
lepeinek központja: Buda-
pest, IV., Váci-utca 56/58.
Telefon: 13-14-53 2917

MUNKÁSGAZDA őszi és téli
munkásokat szállít, ameny-
nyit a gazdaságok kívánják.
Treplán Jenő, Rábahidvég,
8018
FELES helyet keresek nagy-
birtokosoktól, azonnali belépésre
is. Szabó József, Alsótengely-
tele. 3014
TÉLELTETÉSRE keresek 40
darált növendék vagy hasas
ürít, esetleg tehenet. Tamás-
lialai gazdaság, u. p. Szent-
mártonkúta. 3007

ELADÁS
DIÓFAJCEMETÉK, sorfának,
szép koronás fák eladó. Tolnay
falkola, Tolna. 2983
MŰTRÁGYASZÓRÓ, West-
falia 3 1/2 méteres, vetőgép
műtrágyaszóróval kombi-
náltva, 18-soros, vetőmag-
osztályozó, triórel kombinál-
t, burgonyakiszántó-
gép, K. C. Kühne repavató,
nagytejelőmennyű, Járka-
nyok, egy-kétfogú, ás-
ványi szántógép, körfűrészes-
asztal, 500 kg-os szárazos-
mérleg, alkalmi árban kap-
hatók. Úrményi Károly,
Budapest, Báthory-utca 7. 3141

HÍDMÉRLEG.
marhamérleg új és használt
raktáron, úgyszintén
javítás, átbesztést olcsón
vállalunk. Farkas és Farkas
mérleg üzem, Budapest,
Hárfa-utca 3. szám. 2547
60 CELLÁS akkumulátor-telep
kifogástalan állapotban, villa-
mosítás miatt, esetleg fel-
használásra alkalmas. A telep kap-
acsiája 60 amper, kisléte mellett
216 amperóra. Cim: Mallth-
gárdonyi gazdaság, u. p. Ba-
lassagyarmat. 3053

ZÖLDHEGYI
M. ISTVÁN
V., Báthory-u. 3.
Vasz és elad
használt mező-
gazdasági gépeket

ÁLLANDÓ
RAKTÁRREZLET
fogatos, traktor és gézeke-
kék acéltől.
Berontatások, szénagyűjtő-
és kultivátor-gepek, Pis-
net-kapácsok, szilvengé-
pek.
Eke, vetőgép, fűrészhordó,
lőháza és egyéb mező-
gazdasági gépekalkatrészek.
Műszaki cikkek, kenőolaj-
ok.
Olcsón beszerezhetők: a
világhírű Pipe-gegyűjtő-
alkatrészek, a világ összes
gyártmányú fűkaszázó- és
aratógépeihez. 5290

ÜRMÉNYI
KÁROLY
Gépeidás — vétel
Budapest, V., Báthory-u. 7
(Hővéd-utca sarkán.)
Telefon: 124-134
GOMBATRÁGYA, legpri-
máris, korlátlan mennyiség-
ben, vagonokba berakva,
eladó pestkörnyékről. „Mész-
tűz” betakarva 3092” jel-
lélre Lipótvány hírlétele.
Budapest, Kristóf-ter 7-8.
3092
Kocsik
hűsők, Esterházi, két-
kerékű, tej- és gyümölcs-
hordókocsik, alkatrészek,
paradics- és iglő-szerszám-
ok, gyerek, javítók és
cserék legújanszóban
STEINER KOCSI-YAR-
TÓKAL Budapest, VII.,
Alkotmány-utca 6.
Telefon: 420-833
(Rákóczi-út Dívatecsar-
nok) mellett 5454

**Raktáron tároló alkalmi árú új és használt
gazdasági gépek:**
Sack egyszékű
Sack kétszékű
7, 9, 11 fogú
Rúgos kultivátorok
Borták, traktorok
Tengerimozsolók
Paratók, pogácsatorók
Szecskavágók
K. D. C. J. Lanz-Göllér
Telepáratorok, teibúrák
Vajkáló, vagyúró
Ásványi szántógép
TRAKTORESZKÖZÜK:
2, 3, 4-vasú mélyszántó-
ekék 5-vasú tartóháto-ekék
30, 40 levelű boronák
Vetőgépek:
egyszerű és kombinált
Trágya-és szilvagyűjtők
Fogatos ekék, fokapák
Extraktorok, hezerek
Rúgos kultivátorok
Társashoronák
Selector magtiszító
BURGONYAKISZÁNTÓK
BARNA LÁSZLÓ okl. gépészmérnök
Budapest, V., Báthory-utca 9. Telefon: 125-925

Megvételre keresünk
leszerelő gazdaságból 10-15 pár 4-8 éves
hidegvérű igáslovat,
esetleg lószerszámmal és kocsiival együtt.
Gróf Beldi Kálmán béruradalom,
Cserencpuszta, u. p. Dees, Tolna megye. 5440

Egyszázhárom holdas,
volt dohánytermelő, csupa szántó
tanyabirtok, kőúthoz másfél kilométerre,
kettőszobás lakás, elegendő épülettel, magyar
holdankint 220 kg. búza és 350- pengő fel-
adó bérért **haszonbérbe azonnalra.**
Felvilágosítás Dr. Thaly ügyvédnél, Abony. 5450

CSIGATRÍOR, horgany-
zott „SPRAL” jelű,
preziz kivétel, minden mé-
retben raktárról szállít-
ható. Úrményi Károly,
Budapest, Báthory-utca 7.
5449
SAJTOT és vaját a legna-
gasabb napi áron veszek.
Delicát Kereskedelmi kft.,
Terezh-körút 10. 3094

Kisvasúti
használt
sineket
és felszerelési tárgyakat
legmagasabb áres
vásárolja
Orenstein & Koppel
magyar r.-l., Budapest,
VI., Vilmos császár-út 31.
2085

ERDŐBIRTOK, 800 holdas,
Bodva mellett, vastú
műút mentén eladó. Cim a
kiadóban „2760” sz. alatt.
3205
KURKICANOSZOLÓ.
korlátlan 1000 kg óra-
teljesítmény, zsákolóval
tisztító szerkezettel.
Úrményi Károly cégnél,
Budapest, V., Báthory-
u. 7. 5349

HARSFA, ültetési velő sorfa
nagy mennyiségben megren-
delhető. Iványi István, Oro-
háza, Horthy-út 6. 3090
VÉTEL
PANNONIA BUKKONYT
keresek 5 q-t. Mintázott
ajánlatot. Forster János, Ne-
mesráda-puszta, u. p. Bugyi.
3093

FÖZVÉSZŐ. Fehérré hán-
tolt fűzesszót kisebb vagy
nagyobb tételekben vásárol-
unk. Esztleg zöldvessző is.
Vakok Egyesült Műhelye,
Budapest, VII., Erzsébet-
körút 27. 3095

Szekelyföldi esetek. Újdonság!
Erdélyi gazdasági emlékek.
Elbeszélések.
Ira: eneser Dorner Béla, m. kir. gard. főigazgató.
Ára 2.50 P.
Megrendelhető a "Patria"-könyvkereskedésben
Budapest, IX., Üllői-út 25.
Az összeg előzetes beküldése mellett portómentes szállítá-
s utánvetél 90 fillérrel drágább.

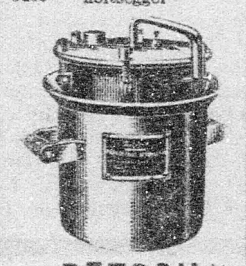
TAKARMÁNYMAGTERMELŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ
SZÖVETKEZET
Budapest, IX., Üllői-út 17. Tel.: 188-045
Terményfelvásá-
rlásra jogosítva.
Gabonák, hüvelyes- és
takarmánymagvak előnyös
vétele és eladása,
olajpogácsák, őrlé-
mények kis tételekben is.
Előnyös fűmagtermelési szerződések.
Táviratcim: „Magtermelő” Budapest.
5457

Reparator impregnáló
a már évek óta használt és igen bevált szer, a legjobb a lószerszámok,
bőrkecskés és egyéb fekete bőrányag puhítására és vízhatlanítására.
Reparator impregnáló
a bőrányag élettartamát jelentősen növeli. Garantált minőség,
mentes minden olyan anyagtól, mely a bőrt káros hatással lenne.
K A P H A T Ó : 1-5-10-15-20-25 kilogrammos bádogkannákban.
A szállításhoz szükséges bádogkannák díjmentesek! 5375
Főraktár:
KUTSCHER SZILVESZTER, Budapest, VII., Rákóczi út 32. sz.

Csépléshez, gőszántáshoz,
kazántüzeléshez, házfűtéshez
Tatai szén és
brikett
MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, V., Zoitán-u. 2.

40 HP
Lincke-Hoffmann
hormyótalpas traktor
és 36 HP CORMICK
eladó vagy több
száz hold szántásra
bérheadó
Reich György
BUDAPEST,
V., Tatra-utca 14-16.
5203

**50%-os olajmeg-
takarítást érhet el!**
Fáradtolaját a
„RETROIL”
szab. olaj-regeneráló
készülékkel regenerálva új
olajként használhatja eg-
yikint 8-10 filléres üzem-
anyag költséggel

a „RETROIL”
készülékkel minden vétel-
kötelezettség nélkül pró-
bára szállítjuk és üzemban
bemutatjuk. Több mint
100 darab üzemban.
Beszerezhető:
KEMÉNY MANÓ
műszaki cégénél
Bpest, V., Kazincsa-u. 21.

TRÍOR, búzához, rozshoz,
450 kg. órateljesítmény,
majdnem új, 3 fejszítával
Úrményi Károly cégnél,
Budapest, V., Báthory-
u. 7. 5349
NEHÁNY vagon cseszka-
gumó vetésre vagy takarmá-
nyozásra eladó. Gergely An-
dor, Jászkesér. 3135

TRAKTORKULTIVÁTOR.
Cormick-gegyártmány, 3
méter munkáteljesítmény,
új, használt. Úrményi
Károly cégnél, Budapest,
V., Báthory-u. 7. 5349

Jel-
CSB
p e
m t o
Dijta
Az 60
GASZ
város
jános
társ
betöl
Mínde
ságnak
bogy
erőt
védő
Gasz
társ,
1940
GYAK
velés,
kerese
Dr. Sz
vár.
OLEN
rezte
naira
Woost
József
szabol
Gróf
uradal
város
lást,
napon
lágítá
AKAR
gazdas
őskere
tisztet
felves
nosné
dókvé
SEGEK
mélés
prvá
lértés
-issza-
gok
kegye
kerjük
HEZŐ
végzet
majors
sunk
és a
kültúr
gazdas
Dereve
clure
KERES
ságnak
naira,
lást
referen
szorga
merete
igényű
DÁTIS
gazdas
lamint
keltő
írók
lyzatos
sal,
kal (m
detek
levezet
Péter,
12. em
lentke
cétalan
GAZD
Budape
holdas
azonnai
olyant,
folyam
nézet
lást ja
sik. A
igény
Éköény
rinc.
ERES
resk
400 ho
tok on
tartásá
sók,
létező
kódés
Dr. Fa
Alkotm
AZONN
uk mu
lehető
ak a sz
némi ja
referen
rátkal
Zala m.

Ha könnyűszerrel
sok vizet akar,
vásárolja a
**Mezőgazdák
zuhatag-
kútját**

Rozsdamentes
kivitelben is kapható.

Régebben vásárolt
zuhatag-kutakhoz
alkatrészeket szállítunk.

Arjegyzéket és alkatrészárjegyzéket küld.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

Közismert lesz cége, ha lapunkban hirdet!

RÉPASZÁLLÍTÓ KOCSIK
és alkatrészek,
SINEK, VÁGÁNYOK, MOTORMOZDONYOK
ÚJ ÉS HASZNÁLT ÁLLAPOTBAN!

ELADÁSI BÉRELETI

ORENSTEIN ÉS KOPPEL MAGYAR R.-T.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 31. SZ.

Szántóképes traktorok

20, 26, 32 Hp nagyságban.

Traktorekék Cséplőgépek

SIMON GYULA, Budapest. Iroda: Pozsony-út 52.
Raktár: Váci-út 110.

Mindenki tudja,

hogy kis befektetéssel

nagy vagyont nyerni

csak a m. kir.

osztálysorsjátékon

lehet.

Ne mulassza el a kedvező alkalmat!

Az új sorsjáték húzása

**október 19-én
kezdődik!**

Hivatalos sorsjegyárak:

Egész... P 28.—, fél... P 14.—,
negyed P 7.—, nyolcad P 3-50

az összes főárúsitóknál.

Neo-Akko D-vitamin állati tapasztalás

biztosítja a csontozat erőteljes fejlődését. Fokozza a szervezet ellenállóképességét és ezzel növeli a súlyfelvételt.

5122

Gyártja: **Vitamin Laboratórium**
BUDAPEST, II. RÉTEK-UTCA 3.

MÉG NEM KÉSO! HIRDESSEN!

Bérbeadandó mezőgazdaság

A gróf Maldeghem-uradalom bérbeadná Krasznaborkavárája, Várhosszút és Hárskút községek határában fekvő mezőgazdaságát. Az ingatlan kiterjedése: 3 0 k. hold szántó, 110 k. hold rét, 227 k. hold legelő és 29 k. hold belsőleg, jó karban lévő épületekkel és bériórákasszal. Fejlesztést ad!

Gróf Maldeghem Lajos uradalmi igazgatósága
Krasznaborkavárája, Gömör megye. 5445

K I A D Ó

a Fülöpszállás község közvetlen közelében néhai Kozári Bitzó Dezső örökösei tulajdonát képező 40 kat. holdnyi gyümölcsös, szőlő kastélyal, gazdasági épületekkel, felszerelésekkel akár 1 tagban, akár 2-3-5 holdas kisebb részletekben is hosszabb időre feles haszonbérbe. Az igénylők 1940. október 20. napján délelőtt 9 órakor Fülöpszállás közsegházánál jelentkezzenek, amikor is a feles bérbeadás a helyszínen fog megtörténni.

BITZÓ ERNŐ gyám, Fülöpszállás.

Biztosítjuk növénykállataink erőteljes csontfejlődését és óvjuk kifejlődött használlataink csontélicmányát csontbetegségektől. E célra legalkalmasabb a

DOROGI SZÉNSAVAS TAKARMÁNYMÉSZ

amely 98%-ot meghaladó tisztasági fokkal bír, őrlési finomsága pedig legelsőrendű. Gyártja: a Salgótarjáni Kőszénbánya R.-T. dorogi mésztelepén. Központi eladási iroda: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 125-284. Ügyeljünk a „DOROGI” névre!

RÁBA

TRAKTOR

ÜZEMBIZTOS
GAZDASÁGOS
HASZNOHATÓ
BERUHÁZÁS!

11

MÁZSÁS ÖNSÚLYA

kiválóan alkalmassá teszi szántásra, kultivátorozásra, tárcsázásra és kombinált vetőgépek vontatására.

MAGYAR WAGGON ÉS GÉPGYÁR RT

KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210

«Pátria» Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Ullói-út 25. szám. (Köztelek) — 404612 — Felelős vezető: Magyar István

Földb.

16k

Részv.

Egyéb

OMGE

Negyed

Gazd kére

Lapunk
OMGE ig
szóló bes
adjuk M
az új gaz
tolt első

A nyá
mányi ül
sorsdönt
mert talá
esztendej
csapások
a tömérde
sűrű felh
erte egy
országol
gyarapod
rosszat is
nem lehet
lítani, m
tént vissz
anyagai sz
vesztéségek

Amde a
lehet csup
geink, vágy
hanem szá
dés gazdas
az ismét v
adottságain
alkalmazko

Az orsz
gazdasági s
mert hiszen
erdőgazdas
az anyaors
trianoni Ma

Az orsz
24%-kal gy
trianoni Ma
nyitva 52%
60%-ra em
ismét erőse
millió kat.
területnek
37%-a pedig
adataihoz
aránylag eleg
ellenben löb
viszonylag is

Kiváló

tengeri

Mai szám